

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 334

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XII METAI

K. B. KRAUČIŪNAS

(Tęsiny)

Rinkoje atsisveikinęs su savo senais draugais, pamačiau einantį suvargusį viena koja žmogelį, kuris nešėsi po pažastimi pasibrukęs padėvėtų batų porą parduoti. Man dingtelėjo į galvą, kad tai bus Silvastrėnas iš žudžių kaimo. Taip ir buvo. Jaunystės laikais jis tarnaudavo ir mokėjo kiek pagroti armoniką. Jis mokėjo tik vieną polkelę. Kai jo kas paprašydavo pagroti kitą, tai jis pažada, bet groja tą pačią. Todėl jį po 28 m. greit prisiminiau. Aš jo paklausiau, kas su juo atsitiko? Jis buvo sveikas ir buvo pirma manęs išvažiavęs į Ameriką. Jis man papasakojo, kad jis buvęs Amerikoje Chicagoje ir girdėjęs apie mane, bet ten dirbtuvėje įvykusi nelaimė ir jis nustojęs kojos. Jis gavęs iš kompanijos gerokai pinigų ir manė, kad jų senatvei užteks ir nereikės daugiau dirbti. Bet karo metu vyras susigundė padaryti daugiau pinigų ir išmainė ant rusiškų rublių. Bet rusų pinigai žlugo ir Silvastrėnas turėjo visą maišą pinigų sudeginti, o pats liko be nieko. Kažin kas jam dovanojo tą porą batų, ir jis norėjo juos parduoti. Aš jam daviau daugiau, kaip kad jo batai buvo verti ir palikau jį rinkoje ieškoti laimikio su ta pora batų...

Birželio 4 d. Aleliūnas pavežė mane iki Griniūnų, kur gyveno mano brolienė Mykolienė ir jos trys vaikai. Brolienė nebuvo man prie širdies, Amerikoje būdamas gaudavau daug skundų, kad ji varginusi motiną senatvėje prieš miršiant ir kad motinai siunčiamus pinigus ji daugiausiai sunaudodavusi. Viena jos duktė buvo mano krikšto duktė. Kieme pirmąją sutikau savo brolienę, kurios vyras jau buvo miręs ir ji buvo virš 60 metų. Ant rankų ji nešėsi mažą vaiką. Nustebau, kas čia per stebūklas! Ji jau sena ir našlė, o čia dabar tas vaikas! Mano krikšto duktė, rašydama man laiškus į Ameriką, neminėjo, kad ji būtų ištekejusi. Tik sykį man parašė: "Dėdė, atsiųski man pinigų, nes aš labai sergu ir nežinau ar pagysiu: karvė perdūrė"... Tuo tarpu atėjo ir mano krikšto duktė ant kiemo. Motina jai ir sako: "Antosyte, persiprašyk savo krikšto tėvelio, kad padarei klaidą, prasikaltai, pametei "cnatą"... Tuo kart supratau, kad vaikas mano krikšto dukters Antosės. — Kokia čia klaida, kad ji turi sūnų, tik tiek, kad ji keistai rašė apie savo ligą... Vakare suėjo daug moterų ir vaikų pamatyti amerikono. Kai kurios jau buvo nebepažįstamos. Kurias palikau vaikais prieš 23 metus radau ištekejusias ir jau turinčias savo vaikų.

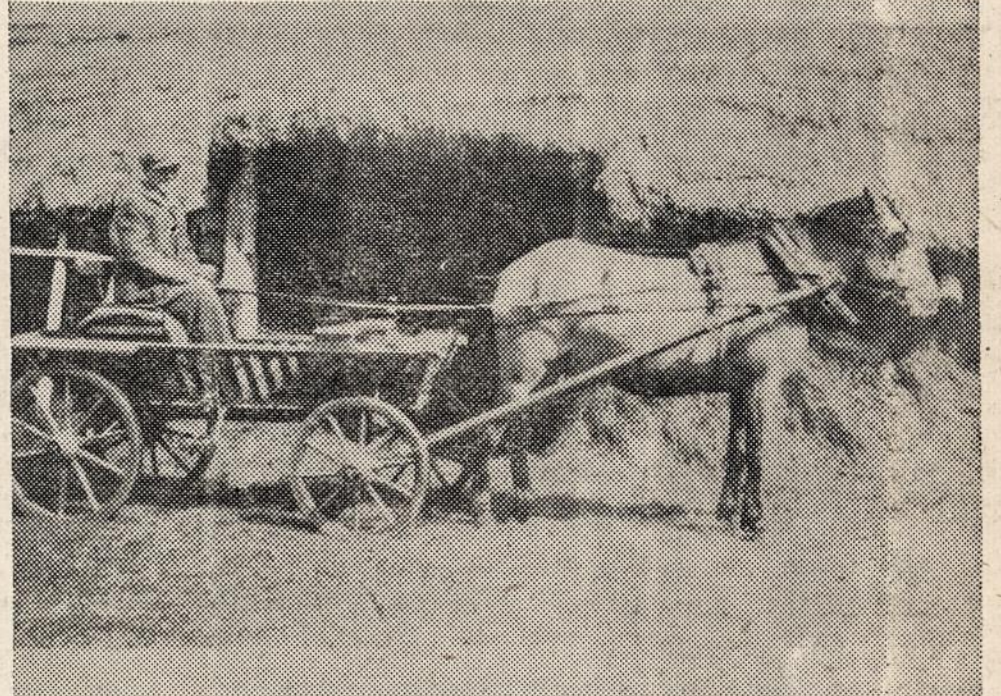
Birželio 5 d. Buvo trečiadienis. Ramygaloje tą dieną buvo turgus. Pavadinau brolio dukterį važiuoti į miestą. Tą dieną pirmą kartą lankiausi Ramygaloje, kurioje prieš 23 metus gyvenau ir turėjau su ja atsiskirt išvažiuojant į Ameriką. Ramygala mano gyvenimo didžiausia atmintis. Tą dieną, pasidairius po rinką, rūpėjo pasimatyti su mano svajonės drauge Maryte. Tą dieną buvo išrištas mūsų meilės klausimas, kuri jau minėjau anksčiau savo knygoje. Radau ją tokią pat, kaip palikau. Radau ją su žaliuojančiomis rūtomis, tik pati kiek apvytusi. Kalba buvo trumpa ir aiški. Turėjau parvėžęs dovaną, šilko šaliką, kokiam bažnytinių apeigų reikalui. Aš padaviau Marytei nunešti kunigui tą dovaną ir ta proga pasikalbėti su juo apie dangų, ne apie svietiškus daiktus. Jai buvo tas miela, ir ji jautėsi laiminga likusi vienvėję...

Tą pačią dieną susitikau su savo geriausiu draugu Bronium Liesiu. Jis tuokart buvo Ramygalos mokyklos direktoriumi. Susitikau taip pat ir su Brone Kaupaite, kuri buvo ištekejusi Chicagoje, bet buvo grįžusi į Lietuvą. Malonu buvo susitikti moterį, su kuria jaunystėje kartu vaidinome ir dainavome Ramygalos chore...

Tą dieną, sumaniau nupirkti brolio vaikams geresnį arklį, nes jie teturėjo tik tokį, kokį turėjo mano tėvas. Pasitaikė nupirkti neblogą arkliuką, ir aš linksmas joju namo, prisimindamas jaunystės dienas, kad joju ne su kienu bet geru arkliu...

Birželio 6 d. Mano krikšto duktė turėjo bylą su Antanu Kuodžiu, kuris buvo jos sūnaus tėvas. Naujuoju arkliu važiavome į Panevėžį teisman. Tačiau teisme ji nieko nelaimėjo. Kuodis ir mano tėvas buvo priešai ir tąsėsi po teismus dėl žemės, o jų vaikų vaikai bylinėjosi dėl meilės... Tą dieną nupirkau naujus pakinktus tam savo arkliukui, dar vėliau nupirkau ratukus šventadieniui ir tuo arkliuku, būdamas Lietuvoje, apvažinėju daug

SI AU RU O J U T A K E L I U

Mano arkliuko nuotrauka. Juo aš linksmai važinėju po Lietuvą. Tai buvo geriausias arkliukas, kokio nei aš, nei mano tėvelis anksčiau neturėjome. Ratukuose sėdi mano brolio sūnus Zigmas, kuriam palikau tą savo arkliuką. Po mano sugrįžimo į Ameriką brolio duktė jį pardavė ir, susidariusi kelionei pinigų, išvyko į Pietų Ameriką. Mano arkliukui vėl teko dirbti sunkius darbus.

vietų.

Birželio 7 d. Šiandien nusprendžiau aplankyti visus Griniūnų kiemus. Pirmiausiai nuo galo užėjau pas tiltinį Grinių. Radaug tik jį vieną. Jis jau turėjo 93 metus. Jo visi vaikai buvo Amerikoje ir tik brolio Petro vaikai jį kiek prižiūri. Jis man sako: "Vadinamu prastai kalbant, Kaziuk, padariau didžiausią klaidą, kad neapsivedžiau antru kartu. Jau 32 metai, kaip mano žmona mirė, o aš taip vienas ir vargstu. Kol buvau jaunesnis, dar buvo neblogai, o dabar, kai pasenau, niekas manęs nebepaiso". Tai buvo tas pats Grinis, kurio du sūnūs Vladislovas ir Kazimieras, taip pat duktė Teresa Balčiūnienė, visi buvo Chicagoje. Senelis Grinis nieko neminėjo ar jį vaikai atsimena ar ne? Tik teko sužinoti, kad Balčiūnienė išleido dukterį į vienuolės, o vyriausio sūnaus Vladislavo du sūnūs abu išėjo į kunigus. Tai buvo aišku, kad jie rūpinosi daugiau savo šeima, o ne paliktu tėvų Lietuvoje... Antras kiemas buvo Petro tiltinio Griniaus, kurio neradau gyvo. Radau tik vieną Petrienę. Ji dejavo, kad jos sūnus parvedė jai nepatinkamą marčią ir kad jos vyriausioji duktė Pranė mirus. Su Pranute jaunystėje mes buvome kūmais, krikštydami mano brolio dukterį Antosę.

Trečias kiemas Kuodžio. Buvo laikai, kad mano tėvai ir Kuodžiai neidavo pas vieni kitus, jie buvo susipykę. Bet man nebuvo už ką pyktis. Tebuvo likusi jaunoji Kuodienė su keturiais sūnumis. Ji man skundėsi, kad ji esanti pikta ant mano krikšto dukters Antosės, kad ji prikibusi prie jos sūnaus Antano. Ji kaltina Antosę, kad ji flirtavusi su daug kuo, o prisikabino prie jos sūnaus, ji esanti netikra, kad Antanas jos sūnaus tėvas. Bet mūsų tarpe jokio pykčio nebuvo, ir mes rimtai pasikalbėjome. Tik mano dukterėčios sūnus labai panašus į Kuodžio Antaną...

Ketvirtas kiemas, kur aš piemeniu tarnavau, buvo Benedikto Adašiūno. Senųjų tėvų ir jo sūnaus Mykolo su žmona neberadau gyvų. Tik buvo likusi Benedikto duktė Razalija, sena mergina ir Mykolo likusios keturių dukterys. Senoji Rozalija buvo namų šeimininkė, o mergaitės tvarkė ūkį. Jos visos buvo jaunos ir visus darbus apdirbdavo. Keistas sutapimas: kaimynės Kuodienės keturi sūnūs, o Adašiūnų šeimoje keturios dukterys...

Penktas kiemas buvo užkurio Bajoro (Juknevičio). Bajoro žmona Petrė buvo Kraučiuaitė. Nors nebuvo mano tėvo tikro brolio duktė, bet man gadijosi puseserė. Ji buvo jau našlė. Jos duktė taip pat užsiėmė užkuri Daučiūną, nes trys broliai visi buvo Amerikoje, tai pusė ūkio liko seseriai. Kadangi su Juknevičiene buvome giminės, tai čia mane vaišino ir išbuvau pas juos labai ilgai. Ir tą dieną toliau lankytis neteko. Keista gyvenimo istorija. Birželio 7 d. 1929 m. lankiau tą kiemą, o rašant 1956 nė vieno iš trijų sūnų Juknevičių nėra gyvų. Jie visi mirė Amerikoje. Lietuvoje, jei dar kas liko, tai tik Daučiūnų pavardė vietoje Juknevičio...

(Tęsiny 2-me pusl.)

Birželio 8 d. Parašiau laiškus "Vienybei" ir savo šeimai. Beveik jau buvau pamiršęs apie Ameriką... Buvau nuėjęs į Janionių kaimą pasiteirauti apie savo motinos kapą. Janionių kaimas nuo Griniūnų tik už kilometrą. Janionių kapinės gale kaimo buvo dar aptvertos mūrine tvora ir retkarčiais pasitaikydavo, kad kai kas pasislėpdavo tose kapinaitėse. Mano motinos tėvai buvo

ten palaidoti, ir motina norėjo kad ten ją palaidotų.

Kitoje kelio pusėje nuo kapinių gyveno Aleliūnas. Man ten užėjus Povilina Aleliūnaitė pasakė man, kad ji prisimena, kur buvo palaidota mano motina. Su ja aplankė kapines. Žymės nors ir nebuvo, bet vis dėlto žinojau kad ji palaidota netoli savo tėvų, ir man dar prisiminė dėdelis ir bobutė, kur nueidavau pas juos būdamas mažas. Buvau laimingas atlankęs mano dėdukų ir motinos kapus. Jaučiausi atlikęs didelę pareigą, lankantis Lietuvoje. Prisiminė motinos gyvenimas. Karo laiku neteko susirašinėti ir paguosti ją senatvėje. Mano vyresniam broliui mirus ji liko prie marčios skriaudžiama ir prieš mirtį ji neturėjo ne vieno vaiko, kuris su ja atsišveikintų ir suteiktų džiaugsmą jai grįžtant į amžinastį...

Birželio 9 d. Sekmadienis. Nutarėme su krikšto dukterimi Antanina važiuoti į "Širdies Jėzaus" atlaidus į Vadoklius. Atvažiavę rinkoje radome nemažai žmonių. Antanina šalia manęs sėdėdama šūktelėjo: "Ponai pasitraukit". Aa! pamaniau sau, koks skirtumas laisvoje Lietuvoje. Pirmiau ponai važiuodami sakydavo: "Otpusc zdoga", reiškia ponas prašo kaimiečio pasitraukt nuo kelio, o dabar ponai pėsči vaikšto, o kaimietis jam sako: ponas pasitrauk... Po atlaidų buvome pakviesti į svečius pas Stasį Kraučiuoną Jotainių kaiman. Stasys Kraučiuonas būvęs Amerikoje ir savo namus sutvarkė skirtingai nuo kitų. Jis net turėjo išeinamą vietą nuošaliai ir iš lentų takelį... Seklyčios grindys buvo plaunamos kas savaitę ir lovos gerai pataisytos, kur tie Lietuvos nelemti gyvūnėliai netrukdydavo žmogui miegoti, kaip kitur. Todėl pas jį visi aukštesni viršininkai pravažiuodami sustodavo pernaktoti. (Gal būt, savo namuose negalėdavo miegoti nuo...).

Svečiuojantis pas Kraučiuoną, teko susitikti tris mokytojus. Daug kalbėjome apie viską. Jie stebėjosi, kad aš dar gerai kalbu lietuviškai. Bet aš kitaip ir nemokėjau. Jie man pradėjo dainuoti Kipro Petrausko dainas, kurios jau prieš daug metų išdainuotos Amerikoje. Jiems atrodė, kad žmonės nuvažiavę į Ameriką iš gero gyvenimo pamiršta viską...

Birželio 10 d. grįžęs iš Jotainių į Griniūnus radau atėjusią kito mano brolio dukterį Kazimierą, kuri kvietė mane atsilankyti pas jos brolių Albiną Kraučiuoną, gyvenusį tuo kartu Papiškių kaime. Pas jį dar nebuvau buvęs, jis ten dirbo žemę kaip pusininkas. Man tas pakviėtimas buvo malonus, ir mes su Kazimiera tą pačią dieną važiuojome į Papiškius. Albinas buvo mano vyriausio brolio sūnus. Jie man buvo savi žmonės. Jo žmona buvo labai maloni ir jų trys vaikučiai. Pasilikau pas juos nakvoti. Nakvojau jų senoje klėtelėje, kur vėjai staugė per plyšius ir nedavė ramiai miegoti. Atsikėliau anksti rytą ir nuėjau į jų pirkelę, kuri buvo nesava, bet gyveno, kaip rendauninkai. Albino žmona Varutė nustebo, kad taip anksti atėjau ir ji sako: "Dėde, kam kėlei taip anksti, mat, mūsų pirkelė su dūmais, ką dabar veiksi atsikėlęs?" paklausė ji. — Atsikėliau, pamatyti, kaip jūs vargstate su vaikučiais ir prisiminti kaip vargo mano tėvai, mane augindami: tokia pat pirkelė ir tie patys vargai...

Birželio 11 d. Papiškių kaime. Atėjo moteris mano pažįstama nuo senų laikų kvieisti mane kunigo laukti pas ligonį. Man buvo įdomu patirti, kokios dabar apeigos kunigo laukiant. Pasimačiau su ligoniu. Tai buvo jaunas gal 16 metų berniukas, sergąs džiova. Gaila man buvo jo, kad tokiame jauname amžiuje pagalbos nėra, bet jis turi viltį gyventi, ir jis man sako: "Išvažiuos kunigėlis ir eisiu į orą pasibūti". Jis labai gražiai kalba lietuviškai, bet ateitis jo liūdna... Moteris mane kviečia giedoti, jos žinojo, kad aš giedodavau, bet aš joms atsakiau, kad dainuoti tai dainuoju, kuomet linksmas, bet giedoti tai jau nelabai: giedokite vienos, o aš tik paseksiu. Atvažiavus kunigui ir klausant išpažintį, moteris uždarė duris ir suklaupusios priemenėje ėmė giedoti: "Angoj tavo, Dieve, stoviu, laukdamas tavo malonės". Ta pati giesmė, kaip ir mano jaunystės laikais. Kai po išpažinties kunigas atidarė duris, visi suėjo į grįčią, ir vaikas priėmė "sakramentus". Toliau kunigas klausia vaiko: "Ar geidi aptūrėti generalinę absoliuciją?" Vaikas atsako: "Geidžiu, ponas". Aš tikrai žinau, kad vaikas nesuprato

ADOMAS P. JASAS

BARNIAI

Ji: Ak, po sodą vėjai sukas,
spengia ilgesiu laukai! —
Tu kaip žirgą čigoniukas
mano laisvę nupirkai.

Jis: Būk, širdie, atvira —
žemėj meilės nėra...

Ji: Tai ne man ugnelė kurti —
jau sutemus — oi, ne, ne.
Eikš po sodą paklajosim,
eikš pabursim remunel!

Jis: Gausk, o vėjau, gūdžiau —
tavo dukrą vedžiau!

Ji: Kas, kad lūžta gelsvas jervas? —
Tai ne meilė, ne daina.
Iuk meni — motulė sakė:
rūpestėliams per jauna...

Jis: Būk, širdie, atvira —
žemėj meilės nėra...

Ji: Ak, po sodą vėjai sukas,
spengia ilgesiu laukai! —
Tu kaip žirgą čigoniukas
mano laisvę nupirkai.

Jis: Gausk, o vėjau, gūdžiau —
tavo dukrą vedžiau!

kunigo klausimo. Jis galėjo jo užklaust ir lietuviškai: Ar nori aptūrėti visuotinius atlaidus...

Po to moteris mane pristatė kunigui. Jos norėjo suteikti man garbę pasikalbėti su kunigu. Bet kunigas su amerikonių pradėjo kalbėtis bizniškai. Jis užvedė kalbą, kad jo bažnytelės šaudiniame stoge žvirbliai susukę lizdus ir visai jį išpešiojo, taip kad visur kiaura ir varva vanduo.

Jis savo kalbą užbaigė šiais žodžiais: "Ar neatsirastų kokis geras žmogus Amerikoje, kuris paaukotų pora tūkstančių dolerių bažnyčiai uždengti skardiniu stogu". Gaila, kad aš neturėjau pinigų... Aš jam patariau kreiptis į Amerikos lietuvių kunigus, kurie ten visi turtingi ir bet kuris jam gali atsiųsti tą porą tūkstančių dolerių... (Ta bažnytelė, apie kurią kalbėjo kunigas, man buvo žinoma. Ji galėjo turėti beveik porą šimtų metų. Mano tėvas pasakojo, kad Pelecko diedelis pastatęs ją savo sūnui kunigui. Bet mano jaunystėje ten jokio kunigo nebuvo, ir bažnytelė stovėjo tuščia. Tik gal kokį sykį į metus atvažiuodavo kunigas iš Ramygalos atlaikyti joje pamaldų. Bet man parvykus į Lietuvą, ne tik kalbarcje bažnytelėje jau turėjo nuolatinį kunigą, bet kunigai buvo pastoviai įsikūrę ir Barklainių bei Uliūnų bažnytelėse. Uliūnų kaimas buvo didelis ir, jiems į bažnyčią būdavo toli: 12 kilometrų į Ramygalą ir 12 į Panevėžį. Tai gal ir reikėjo turėti bažnyčią arčiau savęs. Bet kaip ten bebuvo, — laisvoji Lietuva galėjo pasididžiuoti kunigų industrija, jų buvo gana...).

Birželio 12 d. Buvo trečiadienis. Ramygaloje turgus. Iš Papiškių ėjau pėsčias į Ramygalą, ten turėjau susitikti su savo krikšto dukterimi ir su ja grįžti į Griniūnus. Ramygaloje susitikau su jaunų dienų draugu K. Rasiuliu, bet tas susitikimas kažin kodėl nebuvo toks entuziastingas. Jis dabar gyveno laisvoje Lietuvoje, apie kurią mes svajojome, jauni būdami. Prieš vesdamas jis buvo labai romantiškas — vedė tą, kurią mylėjo, bet kodėl jis dabar toks "atbukes", tas man buvo neaišku...

Susitikau Anelę Baliukę, su kuria dainuodavau Ramygalos chore. Ji buvo ištėkėjusi už Prano Narsučio. Anais laikais ji man nieko nesakė apie savo jausmus, nors aš mėgdavau stovėti dainuojant už jos. Bet ji žinojo mane mylint Marytę, bet, man išvažiavus į Ameriką, parašė man laišką, kuriame atvirai pasisakė mane mylinti. Ji atrodė suvargusi, bet dar tebegyveno jaunystės nuotaikomis. Užėjau pas juos į namus, ji mane gražiai priėmė ir supažindino su jos švogeriu Juozu, su kuriuo ji man pasiūlė draugauti, nes jis galėjo mane supažindinti su Ramygalos jaunimu. Kažin kodėl ji manęs paklausė, ar aš jau vedęs...

Juozas Narsutis buvo jaunas ir labai geras lietuvis. Jis tikrai jautėsi laisvos Lietuvos sūnus esąs. Jis mokėsi muzikos Klaipėdoje, kažin kokį ten pučiamą instrumentą, Klaipėdos konservatorijoje, kurią vedė Stasys Šimkus...

(Bus daugiau)

VĖGĖLĖ

Vasaros rytas. Oras ramus, tik ant kranto cirpia žiogas ir nedrąsiai burkuoja kažkoks vandens paukštukas. Dangaus skliaute nejudėdami stovi balti debesys, panašūs į pabertą sniegą... Prie pradėtos statyti maudyklės, po žaliomis karklų šakomis, pliuskinasi dailidė Gerasimas, aukšto ūgio liesas vyras rudais gauruotais plaukais ir apžėlusiu veidu. Jis prunkščia ir tankiai mirksėdamas, stengiasi kažką ištraukti iš po karklų šaknų. Jo veidas suprakaitavęs. Sieksnio atstumu nuo jo, iki pat kaklo vandenyje, stovi dailidė Liubimas, jaunas kuprotas vyras trikampių veidu ir siauromis kinietiškomis akimis. Juodu abu su marškiniais ir apatinėmis kelnėmis. Juodu jau pamėlynavę, nes tupi vandenyje daugiau, kaip valandą...

— Ko tu vis ranką kiši? — rėkia kuprius Liubimas, drebėdamas lyg drugio krečiamas. — Žioplys kaimo! Tu laikyk jąją, laikyk, o tai pabėgs, prakeikta! Laikyk, sakau!

— Nepabėgs... Kur ji pabėgs? Ji po šaknim tupi... — sako Gerasimas užkimusiu, dusliu bosu, kylančiu ne iš gerklės, o iš pilvo. — Slidi, rupūžė, nėr už ko nustverti.

— O tu už žiaunų čiupk, už žiaunų!

— Kad nematyt žiaunų... Palauk, jau už kažko nučiupau... Už lūpos, tur būt... Kanda, rupūžė!

— Netempk už lūpos, netempk — paleisi! Už žiaunų čiupk, už žiaunų! Ir vėl ėmei ranką kišti! Tai nesupratlyvas bernas, atleisk dangaus karaliene! Čiupk gi!

— Čiupk gi! — pamėgdžioja Gerasimas. — Mat, koks komandierius atsirado! Eitum ir pats čiuptum, kuprotas kipše... Ko stovi?

— Pačiupčiau, kad būtų galima... Argi su mano žema kompleksija galima po krantu stovėti? Ten gilu!

— Tai niekis... O tu plaukte plauk!

Kuprius sumoja rankomis, priplaukia prie Gerasimo ir kimba į šakas. Kai tik pamėgina atsistoti — tuoj nugrimsta ir leidžia burbulus.

— Sakiau, kad gilu! — sako jis, piktai vartydamas akis. — Ar ant kaklo tau užsirioglinasi, ar kaip?

— O tu ant šaknų stokis... Šaknų daug, lyg laiptų...

Kuprius apčiuopia kulnu šaknį ir, įkibęs tvirtai į šakas, atsistoja. Atgavęs pusiausvyrą ir įsitvirtinęs naujojoje pozicijoje, jis pasilenkia ir, stengdamasis negaut vandens į burną, pradeda dešinąją ranką grabalioti tarp šaknų. Jo ranka, painiodamasi mauruose, slysdama samanomomis, pataiko į vėžio žnyples.

— Tik čia tavęs, velnio, betrūko! — piktai sako Liubimas ir išmeta vėžį į krantą.

Pagaliau jo ranka užčiuopia Gerasimo ranką ir slysdama jąją pasiekia kažką šaltą ir slidų.

— Štai kur! — šypsosi Liubimas. — Stambi, rupūžė! Atimk pirštus, aš ją tuoj... už žiaunų... Palauk, nekišk alkūnės... aš ją tuoj... tuoj... tik pačiupsiu... giliai, rupūžė, įlindo po šaknimis, nėr už ko pačiupt... Negali galvos pasiekt... Tik pilvą ir užčiumpi... Priplok uodą ant kaklo — net degina! Aš ją tuoj už žiaunų... Eik iš šono, stumk ją, stumk! Durk pirštu!

Kuprius, išpūtęs žandus, sulaukęs kvėpavimą, išverčia akis ir, tur būt, jau čiumpa už žiaunų, bet čia šakos, į kurias įkibus jo kairioji ranka, lūžta, ir jis, nustojęs pusiausvyros — pliaukšt į vandenį! Lyg išsigandę bėga nuo kranto vandens ratai ir iškyla burbulai. Kuprius išplaukia ir prunkšdamas įkimba vėl į šakas.

— Prigersi, kipše, teks paskui teisme teisintis! — kriokia Gerasimas. — Lipk į krantą, kad tave kur! Aš pats ištrauksiu!

Ima koliotis... O saulė kepina be atvangos. Šešėliai trumpėja ir įsitraukia patys į save, lyg sraigės čiauptukai. Švendrai, sau-

VĖLINĖSĖ

*Jeį mūsų žingsniai, mūsų žodžiai
kaip vėjas lapais nušlamės,
o motina! ir kam tu mokei
ieškoti žemėje prasmės?*

*O kai diena nueis per skliautą
ir tems ir niauksis dar juodžiau, —
ar kas paklaus, ir kam keliauta —
kam širdį atgailon vedžiau?*

*Jeį ir mane kaip savo sapną
naktis į smėlį pasiims,
o motina! tai mūsų kraujas
gaivinti žemės želmenims!*

AMŽIŲ KOJOS

*Būties legendon susikrovę
nakties sapnus, dienos tikrovę,
keliauja amžiai, o marios šnera,
kad laimė —
Pinus Succinifera*)...*

*O sunkiai drangios amžių kojos —
net tiltai vieškely siūbuojas —
sumins kas pikta ir kas gera,
o laimė —
Pinus Succinifera!*

*) Pinus Succinifera — rūšis kadaise augusių pušų, iš kurių sakų susikristalizuodavo gintaras.

lės įkaitinti, kvepia saldžiai, lyg medus. Tuoj vidudienis, o Gerasimas ir Liubimas vis dar pliuskinasi po karklais. Duslus bosas ir peršalęs, cypiantis tenoras be atvangos ardo vasaros dienos ramumą.

— Trauk ją už žiaunų, trauk! Palauk, aš ją išstumsiu! Ogi kur kiši kumštį? Tu durk pirštu, o ne kumštim — žioply! Iš šono patrauk! Iš kairės, eik į kairę, dešinėj duobėj! Iškęps tave velnias vakarieni! Trauk už lūpos!

Girdėti, kaip pliaukšči botagas... Kerdžius Efimas varo girdyti gyvulius, ir jie tingiai slenka nuožulniu krantu. Kerdžius senas, viena akimi ir bedante burna, eina nuleidęs galvą ir žiūri į žemę. Pirmosios prieina prie vandens avys, paskui arkliai, paskutinės — karvės.

— Stumk ją iš apačios! — girdi kerdžius Liubimo balsa. — Kišk pirštą! Ar tu kurčias, kipše? Kad tave kur!

— Ką jūs ten darot, broliukai? — rėkia Efimas.

— Vėgėlė! Jokių būdu negalim ištraukti! Po šaknimis tupi! Eik iš šono! Eik, eik!

Efimas minutę žiūri į žuvininkus, primerkęs akį, paskui nusiauna vyžą, numeta krepšį nuo pečių ir nusivelka marškinius. Jis neturi kantrybės nusimauti kelnų ir persižegnojęs, mosuodamas liesomis, juodomis rankomis, lipa į vandenį... Kokia penkiasdešimt žingsnių jis eina dumbliuotu dugnu, o paskui ima plaukti.

— Palaukite, vaikai! — rėkia jis. — Palaukite! Netraukite jos be reikalo, paleisite. Reikia vikriai!

Efimas priplaukia prie dailidžių, ir visi trys, stumdydami vienas kitą alkūnėmis ir keliais, atsipūsdami ir keikdami, tupinėja vis toje pačioje vietoje... Kuprius Liubimas paspringsta ir ima mėšlungiškai kosėt.

— Kur kerdžius? — rėkia kažkas ant kranto. — Efimai! Kerdžiau! Kur tu? Banda lenda į sodą! Varyk, varyk iš sodo! Varyk! Kur gi tas senas niekadėjas?

Girdimi vyrų balsai, paskui moterų... Už ponų sodo tvoros pasirodo pats ponas Andrėjus Andrėjevičius, užsimetęs persišką chalata, su laikraščiu rankoje... Jis nustebejęs žiūri ta kryptimi, iš kur girdimas riksmas ir greitai žingsniuuoja link maudyklės.

— Kas čia daros? Kas rėkia? — klausia jis griežtu balsu, pastebėjęs pro karklus tris šlapias žuvininkų galvas. — Ko jūs čia trepsit?

-- Žu... žuvaujam... -- vos ištaria Efimas, nepakeldamas galvos.

— Ot, aš tau parodysiu! Žuvaujam, mat! Banda į sodą lenda, o jis — žuvauja! O kada gi baigsit maudyklę statyti, kipšai? Jau dvi dienas dirbate, o nieko nepadaryta!

— Ba... baigsim... — kriokia Gerasimas. Vasara ilga, dar suspėsi, jūsų kilnybe, pasimandyti... Ū-ū-ū... Negalime, ve, vėgėlės sudoroti... Tupi po šaknimis, kaip oloje, nei šen, nei ten...

— Vėgėlė? — klausia ponas, ir jo akys apsitraukia lyg alyva. — Traukite gi ją greičiau!

— Tai jau duosi pusrublį... Jei padarysim malonumą... Didžiausia vėgėlė, stora, kaip pirklienė... Apsimoka pusrublį duot už darbą, jūsų kilnybe... Nespaudyk jos, Liubimai, nespaudyk, o tai nukankinsi! Remk iš apačios! Pakelk šaknis į viršų, mielasai! Viršun, ne žemyn, kipše! Netrepsėk!

Praslenka penkies, dešimt minučių... Ponas jau negali iškęsti.

— Vasilijau! — rėkia jis, atsigriždamas kryptimi į namus. — Vasilijau! Pašaukite Vasilijų!

Athėga vežikas Vasilijus. Jis kažką kramto ir sunkiai alsuoja.

— Šok į vandenį, — įsako ponas, — padėk jiems ištraukti vėgėlę... Negali vėgėlės ištraukti!

Vasilijus greitai nusirengia ir lipa į vandenį.

— Aš tuoj... — murma jis. — Kur vėgėlė? Aš tuoj... Per akimirką! O tu, Efimai, eitum sau! Nėra kas čia tau veikti, nėr ko senam žmogui kišt nosį ne į savo reikalus! Kur čia vėgėlė? Aš ją tuoj... Ve, kur ji! Atimkite rankas!

— Ko čia "atimkite rankas"! Patys žinome! O tu ištrauk!

— Argi ją šitaip ištrauksi? Reikia už galvos!

— O galva po šaknimis! Na, ar ne durnius?

— Nėr ko čia lot! O jei koliosiesi — gausi! Rupūžė!

Pono akivaizdoj šitokius žodžius vartojate... — šnabžda Efimas. — Neištrauksite jūs, brolyčiai! Labai gudriai ji įlindo!

— Luktelėkit, aš tuoj... — sako ponas ir ima skubiai rengtis. — Ketvertas jūsų, durnių, o vėgėlės ištraukti negalite!

Nusirengęs, Andrėjus Andrėjičius palaukia, kol atvėsta, ir lipa į vandenį. Bet vistiek darbas — nė iš vietos!

— Reikia šaknis iškirsti! — nutaria pagaliau Liubimas. — Gerasimai, atnešk kirvį! Paduok kirvį!

— Nenusikirskite pirštų! — sako ponas, girdėdamas povandeninius kirvio smūgius. — Efimai, atitrauk! Palaukite, aš pats vėgėlę ištrauksiu... Jūs neišmanote...

Šaknys pakirstos. Jas truputį dar palenkia, ir Andrėjus Andrėjičius su didžiu pasitenkinimu junta, kad jo pirštai čiumpa vėgėlę už žiaunų.

— Traukiu, brolyčiai! Netrepsėkite... palaukite... traukiu!

Vandens paviršiuje iškyla didžiulė vėgėlės galva ir juodas aršino*) ilgio kūnas. Vėgėlė sunkiai vartosi ir stengiasi ištrūkti.

— Nieko nebus, nepabėgsi, broliuk! Įkliuvai, ką? Aha!

Visų veiduose pasirodo medaus saldumo šypsenos. Ištisą minutę niekas nieko nedaro, tik stebi.

— Puiki vėgėlė! — šnabžda Efimas, kasydamas krūtinę po raktikauliais. — Bus kokias dešimt svarų, tur būt...

— Taigi... — pritaria ponas. Kepenys ana kaip išsipūtė! Netelpa pilve. Ak, ak!

Vėgėlė staiga pasisuka uodega į viršų, ir žuvininkai girdi garsų pliaukštelėjimą... Visi išsukečia rankas, bet jau per vėlu: vėgėlė dingo, nepalikus nė pėdsako.

1885.

Vertė A. Z.

*) Aršinas — 2 pėdos ir 4 coliai.

Albumas apie Salomėją Nėrį

Peranksti išėjusi knyga. — Suteptas Salomėjos Nėries vardas. — V. Venclovos įžangos žodis. — Kas dėjosi, kai S. Nėris vertėsi per galvą. — S. Nėris prieš 1940 m. ir po jų. — S. Nėris aukštose komunistų laktose. — Ar ji priklausė kompartijai?

Tarybų Lietuvoj išleistas albumas Salomėjos Nėries vardui pagerbti tikrai peranksti pasirodė. Albumas spaudon buvo atiduotas 1955 m. lapkričio 24 d. ir iš spaudos išėjo 1956 m. pradžioje.

Jei toji knyga būtų pasirodžiusi bent trimis mėnesiais vėliau, tai Salomėjos Nėries vardo nebūtų reikėję sutepti banditui Stalinui skirta poema; dėti tokias foto nuotraukas, kur kyšo Stalino galva; nebūtų reikėję suminėti, kad Salomėja Nėris buvo stalininės premijos laureatė; būtų buvę galima pamiršti "Pravdos" 1940 m. rugpjūčio 4 d. numerį, kur įdėta į rusų kalbą versta poema apie Staliną ir kur pranešta, kad ji tą poemą perskaitė Rusijos imperijos aukščiausiam tautų sovietui, ir apie visą tai būtų buvę galima pasitenkinti pačios Salomėjos Nėries žodžiais, į poemą apie Staliną įterptais:

*O Lietuva! Kieksyk parduota
Ir išmainyta tu buvai!*

*Erškėčių dygiais vainikuota,
Vergijos dainas dainavai.*

* * *

*Gana! Tos gėdos tau pakanka
Prieš niekšų gaują besizėmint:
Štai imki mūsų tvirtą ranką
Ir kelkis, mylimoji žemė!*

Tuo atveju Salomėja Nėris būtų buvusi gražiau pagerbta, o dabar... dabar, spėjame, kad ir tarp kai kurių komunistų kyla įvairios abejonės ir gal toks klausimas: kuriems galams toji jautri moteris buvo išprievartauta parašyti poemą apie Staliną ir dar daugiau padaryti visokių niekų, kurie ją sukarikatūrintų? Toks kartumėlis lieka.

Betgi poetas A. Venclova vyras be irklų ir vairo savo įžangos labai saldžiame žody dar labiau murdo Salomėją Nėrį. Štai jis sako, kad 1940 m., kai pasirodė Kauno gatvėse ir visos Lietuvos keliuose raudonieji okupantai, tai menamai Salomėja Nėris su dideliu džiaugsmu išgyveno liaudies triumfą... Anot A. Venclovos, tada miestuose pasirodė šimtą tūkstantinės minios, gatvėse demonstruodamos savo jėgą ir ištikimybę marksizmo - leninizmo idėjoms. Faktiškai be šimto kito paauglių, ir tai daugumoj ne lietuvių kilmės, Kauno gatvėse niekas kitas nepasitiko žygiuojančios raudonųjų okupacinės armijos.

Toliau A. Venclova resusvaldydamas pasakoja, kokio džiaugsmo kupinas jis kartu su S. Nėrimi, Liūda Gira ir Petru Cvirka atsidūrė Kremliuje, kai jie kartu su kitais nuvyko prašyti jau okupuotą Lietuvą priimti į Sovietijos imperiją. Čia A. Venclova sumini, kad Kremliaus salės gilumoje stovėjo nemirtinga Lenino statula.

Tenka spėti, kad A. Venclova savo įžangos žodį parašė jau baigiant tą albumą spausdinti, kada Stalino vardas jau buvo pašlijęs, nors Chruščevo dar nepaspardytas, todėl A. Venclova apie Staliną neprisimena. Juk Stalinas juos visus Kremliuje pasitiko. Ir šitaip būti nedėkingam ir savo žody Stalino vardo neįamžinti. O vyras taip pat Stalino premija apdovanotas.

A. Venclova, zalatindamas S. Nėrį, tokius niekus čiauskia, kad karui prasidėjus, S. Nėris netekusi gimtųjų namų ir su kūdikiu ant rankų peščiaėjusi tolyn į rytus. Visiems yra žinomas faktas, kad ją, kaip ir kitus jai panašius, bolševikai automobiliais išsivežė.

A. Venclova savo žody apie S. Nėrį tiek įsisiūbuoja, kad rašo:

"Mūsų kūdikiai tuoj po pirmųjų motinos žodžių mokosi Salomėjos Nėries eilėraščių, ir poetės žodžiai iš pat mažumės įstringa į jaunosios kartos sąmonę, kad iš jos niekad daugiau nebeišnyktų".

Na, o kaip su poema apie Staliną, koks tos poemos likimas? Aišku, A. Venclova tada dar rašydamas turėjo apie tai nutylėti, nes Chruščevo žodis apie Staliną dar nebuvo tartas.

Albumas apie Salomėją Nėrį gausiai įvairiomis fononuotraukomis pajvairintas. Kai kurios jų nieko bendro neturi nei su S. Nėries gyvenimu, nei su jos kūryba, o grynai propagandinio pobūdžio, kaip antai karikatūra "Anglijos globa", Maskvos vaizdai, Lietuvos valstiečių išiskolinimas žemės bankui lentelė ir dar kita.

Albumas suskirstytas į šiais dalis: S. Nėris 1904-1934 m.; 1931-1940; 1940-1941 ir 1941-1945 m. Kiekvienoj daly įdėta po žiupsniuką jos eilių ir gausios fononuotraukų. Štai jos vienas iš pirmųjų eilėraščių:

*Nusipysiu vainikėlių
Iš rūtelio, iš gėlių,
Iš gailiųjų ašarėlių...
Šviesūs skaitūs atminimai
Saulėtosios praeities
Zaliam namo vainikėly
Aukšas, deimantai spindės...
Tylios naktys mėnesienos,
Meilūs nemigos sapnai...
Ir skaitėjų svajūnių dienos,
Kur praslinko neseniai...
Vainikėlių tą dėvėsiu
Lig šalti kapai prislėgs...
To, kuriam ji pažadėsiu,
Žemės akys neregės...*

Deja, tą Salomėjos jaunų dienų išsvajotą rūtų vainikėlių komunistai nelaiku nuplėšė ir ji tada jau kitas dainas dainavo.

Buvusi pamaldė, katalikų spaudos bendradarbė, eilių rašytoja 1931 m. Salomėja Nėris

persiverčia per galvą ir tampa Marija Giraite. Taip ji pasirašydavo komunistų spaudai bendradarbiaudama. Ji pradeda bendradarbiauti "Trečio fronto" žurnale, kurį redagavo Br. Raila ir Petras Cvirka. Jame bendradarbiavo ir kiti maskvinių vėjų supūsti vyrai, kurių sąmonėj buvo tvirtai įstrigęs žodis "revoliucija". Pirmos jos eilės tilpo "Trečio fronto" Nr. 5. Iš jų Salomėjos Nėries jau negalima atpažinti. Tai jau ne poezija, bet propaganda. Štai vienos jų:

*Darbas, dargi juodas — toks
prozaiškas grubus.*

*Silkinėm ponių rankom jis
juokingai svetimas.*

Tik tavo nepakeičiamais atributais,

*Vargo moterie! Su prakaitu
tau juoda duona kvepianti.*

Neduoda nieko tau šventų bažnyčių Dievas —

*Skubi nuo ryto iki vakaro,
Kad kūdikis badu nemirtų (jis be tėvo!)*

*O, jis išaugs! Bus darbininkas
laisvės vasarai!*

*Išaugs ir tavo skausmas didelis
kaip žemė,*

*Ir sielvarte baisiam tu laužysi
rankas.*

*Bus pasmerktas sūnus — Ir su-
trypta, pažeminta*

Be ašarų svyruosi, kaip džiūstanti šaka.

*O darbo moterie! Neduok su-
mindžiot savo širdį,*

Kaip kadais.

*Tikėk, ateis diena, ne ašaroms
ir ne skausmų pagirdyta —*

*Pasaulis išvaduotas skambės
naujais vardais.*

Taigi, šiame eilėrašty propaganda nustelbė Salomėją Nėrį. Jai buvo lemta sulaukti tos "išvaduotos dienos", Lietuvos žemė buvo paplukdyta krauju, pagirdyta ašaromis, o motinos ir jų vaikai sutrypti, palaidoti ar Sibiran vergijos darbams vėžami.

Ar Salomėja Nėris visa tai matė, girdėjo, ar ji nujautė?

Gal kai tremty rusuose gyveno, visa jai tas buvo tolina. Ji tada sielojosi dėl Lietuvos bendro likimo. O kai parvyko Lietuvon, vos vienerius metus išgyvenusi mirė... Beveik visose fononuotraukose, kurios buvo padarytos tarp 1944 m. ir vėliau, išskyrus porą, nesimato Salomėjos Nėries linksmo veido ar šypsėnos. Ji visur atrodo rūpesčio slėgiama. Štai jos Rusijos aukščiausio sovietinio nario pažymėjimas su jos nuotrauka. Jos veidas daugiau nei susirūpinęs. Arba va Salomėja Nėris Rusijos aukščiausio sovietinio sesijos metu. Kas ploja, o ji į šoną žiūri, — žiūri mįslingai. Arba partizanų ordiniais apdovanojimo nuotrauka. Be kitų, už garbės stalo sėdi Salomėja Nėris. Čia S. Nėris sėdi savy susikaupusi, net jos akys nenukreiptos ton pusėn, kur raudoniems partizanams dalinami ordiniai. Atrodo, lyg visa ta ceremonija visai jos neličia, ir ji čia iš prievartos tik už to garbės stalo sėdi.

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 6, 1956

Čia mes idėjome vieną eilėraščių, tilpusį "Trečiame fronte". 1932 m. komunistų "Prie-kalo" Nr. 8 žurnale tilpo S. Nėries eilės Marija Giraite pasirašytos. Tos eilės dar labiau propaganda persunktos, negu

(Tęsinys 5 psl.)

NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI

PO \$1.00 KIEKVIENAS

Paskutinis Sekmadienis — Tango ir Vyrai Užkim — Fokstrotas. Solo, Šabaniasukas.

Nutilk širdie — Tango ir Kanarkų Fokstrotas. Solo, Šabaniasukas.

Tykiai, Tykiai Nemunėlis Tekla ir Visur Tyla. Solo, Babravičius.

Našlaitės Kapas ir Griuvėšų Gėlė: Duetas: Pupu Dėdė ir Dėdienė.

Tu, Lietuva ir Drulia. Pupu Dėdės ir Dėdienės duetas.

Kai Aš Turėjau ir Kam Šeri Žirgelį. Vanagaitis ir Olišauskas — duetas.

Marcinkonių Polka ir Virginijos Polka. Orkestras.

Linksmų Laikų Polka ir Koja, Koja — Polka. Orkestras.

Vainikas, I ir II dalis. Lietuviškų melodijų pynė.

Geismai ir Svajonės ir Ozelis — kvartetas su orkestru.

Gyvenk, Juokis ir Mylėk ir Dzinguliukai — duetas su orkestru.

Dariau Lyseles ir Jonelio Polka — solo Saukevičius su orkestru.

Ramu Čia Gyventi ir Šlampa Šilko Vėjas. Radio kvartetas "Rūta".

Elenos Polka ir Linksmų Laikų Polka. Akordeonų orkestras.

PO \$1.50 KIEKVIENAS

Žemaitiška Liaudies Daina ir Subatos Vakarėlių Švedo ansamblis.

Apie Palvą Arkli ir Kikilis. Švedo ansamblis.

Nudavė Dukrelė ir Avižą Prašė — Solo, R. Marijošius.

Barkarolė ir Nokturnas — duetas: Izabelė Motekaitienė ir Alė Kalvaitytė.

Žvaigždėlės ir Temsta Dienelė — duetas: Izabelė Motekaitienė ir Alė Kalvaitytė.

Čigonės ir Nokturnas — duetas: Izabelė Motekaitienė ir Alė Kalvaitytė.

Valsas ir Žvakė ir Plaštakė. Budriūno kvartetas.

I Kovą ir Gyvenimo Aidų ir O, Dalelė. Budriūno kvartetas.

Klumpės ir Vėžė Mane Iš Namų. Budriūno kvartetas.

Subatos Vakarėlių ir Tėvynei. Budriūno kvartetas.

Alutis ir Šauksmas. Budriūno kvartetas.

Rekordus siunčiame ir paštui į kitus Amerikos miestus ir į kitas valstybes.

Amerikoje pašto ir supakavimo išlaidoms siųskite ekstra \$1.50, Kanadon — \$2.50. Į kitas valstybes proporcingai daugiau. Siųsdami rekordų užsakymą siųskite ir money orderį kartu.

COD rekordų nesiunčiame.

Budriko Radio Valanda iš WHFC, 1450 kil., radio stoties, ketvirtadieniais nuo 6 iki 7 val. vakaro.

Naujas elektrinis fonografas, 3 greičių, groja ant visokios elektros — AC ir DC, vertės \$29.95, už \$19.95

Su prisistatimu 20 anglišų rekordų — nemokamai.

Rankinis laikrodėlis, 17 akmenų, natūralaus aukso: Benrus ar Bulova, vertės \$59.00 už \$19.95

Nemokamai perlų karoliai.

Palangos jūros gintaro karoliai, importuoti, 29 colių ilgio karoliai, kai kurie virš colio didumo, vertės \$29.95, už \$19.95.

Su prisistatimu.

Pridedamas nemokamai labai gražių lietuviškų spalvų 5 gabalų "Manufacturing Set".

Galima pirkti ir lengvais išmokėjimais — imokant dalį.

**JOS. F. BUDRIK
FURNITURE**

**3241 So. Halsted St.
CHICAGO 8, ILLINOIS**

Krautuvė atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais.

(Tęsiasi iš 4-to pusl.)

anos. Štai jų pabaiga:
*Dabar minkštose lovose tingi-
niai,
Mums liepia kęst ir garbinti
Jėhovą.
Kas dieną kunigai ir ponai
skambina,
Kad vargšams dievas dangų
duos...
Palikit sau tą "laimę amžiną".
Iš pančių jūsų melas mus ne-
išvaduos!..
Gana prieš jus nesizėminom!
Mes šiandien nieko nebelauk-
sime iš ponų.
Nugriausime kalėjimą ir pasi-
statysim laisvą miestą žemėje
iš plieno ir betono.
Laisvam krašte iš geležies, gra-
nito
Statysim sau gatves ir nesu-
skaitomus namus.
Tad nebebus nė vieno parazi-
to,
Nes žemė, miestai, fabrikai bus
mūs!*

Tikrai, dabar miestai, fabrikai ir žemė jau Lietuvoj nusavinti, bet parazitų dar daugiau priviso, negu bet kada nors jų būta. Lietuvoj naujai statomuose namuose pirmoj eilėj įsikrausto atėjūnai, o namus stato Lietuvos moters bado genamos.

O kas gi vyko tais metais (1931-1940), kai S. Nėris, persivertusi per galvą, pasibeldė į "Trečiojo fronto" duris, kai Liūdas Gira Kauno gatvėse pasirodė su kaukazičių kepuraitė, o Justas Paleckis parašė "SSSR mūsų akimis žiūrint", kuri tuoj buvo konfiskuota, kai tik raudonieji okupavo Lietuvą?

Tada susovietintoj Rusijos imperijos sostinėje Maskvos operoj vis dažniau pasirodė M. Glinkos (1803-1857) opera "Žizn za caria" (Gyvybė už carą), kuri jau buvo išcenzūruota ir pavadinta kitu vardu. Tai buvo bolševikiško nacionalizmo brendimo ir imperializmo ragų augimo pradžia. Minske susimetus lietuvių gyvenimas buvo išvaikytas, ten ėjęs "Raudonasis artojas" uždarytas. Jono Sepečio, Serbentos, Zigmo Valaičio-Paprūsio ir kitų vardai dingo. Jie visi, vėliau ir Z. Aleksa, buvo pradaiginti. Gyvųjų tarpe iš komunistų partijos kūrėjų Lietuvoj pasiliko tik Vincas Kapuskas. 1933 m. iš vieno milijono SSSR komunistų partijos narių buvo beveik 50% "iščystyta". 1934 m. su Kirovo nužudymu prasideda didysis teroras. Tarp 1935-1938 m. išimami iš apyvartos Zinovjevas, Kamenevas, Piatakovas, Radekas, Bucharinas, Rykovas, Jagoda ir tūkstančiai kitų. Tas didysis teroras prasidėjo su Vokietijoje Hitlerio įsigalėjimu.

1939 m. gegužės m. vokiečių nacių spaudinimu pašalinamas užsienio reikalų liaudies komisaras, kilme žydas, Litvinovas. Vieton jo išlenda Višinskis su Molotovu. Tų pačių metų rugp. 24 d. susovietinta Rusijos imperija su nacine Vo-

kietija sudaro 10 metų nepuolimo sutartį ir slapta susitaria dėl Lietuvos ir Lenkijos pasidalinimo bei Latvijos ir Estijos okupavimo. Ir tais metais rugsėjo 1 d. nacinė Vokietija puola Lenkiją, o lapkričio 10 d. Rusija puola Suomiją ir Pabaltijo valstybėse įkurdina savo karines bazines. Kitų metų birželio m. Rusijos raudonoji armija okupuoja Lietuvą, Latviją, Estiją ir anksčiau prieš tai įsigali Lenkijos daly. Ir visą šitą neabejotinai gabi poetė S. Nėris apvainikavo poema, skirta Stalinui. O štai dabar jau miręs Stalinas galutinai nuvainikuojamas ir vieton žmonijos vado, genialaus mo-

kovo, tautų vaduotojo ir generalisimo jam prikerkiamas bandito vardas. Tuo vardu jį pavadino ne komunizmo priešai, bet patys komunistai, nes dabar didesnių socializmo, komunizmo priešų, kaip patys komunistai, jau visame žemės rutuly nėra. Juos tokiais išugdė, išmokė jų tėvas ir mokytojas Stalinas, kurio klusniais mokiniais jie buvo ir jo pasėkėjais pasiliko.

Salomėja Nėris ir daugelis kitų, kartais net labai gabių mokslo, dailės kūrėjų tapo to nelaikio tarpsnio aukomis. Ir iš albumo tilpusios medžiagos nėra įrodymo, jog S. Nėris buvo kompartijos narys.

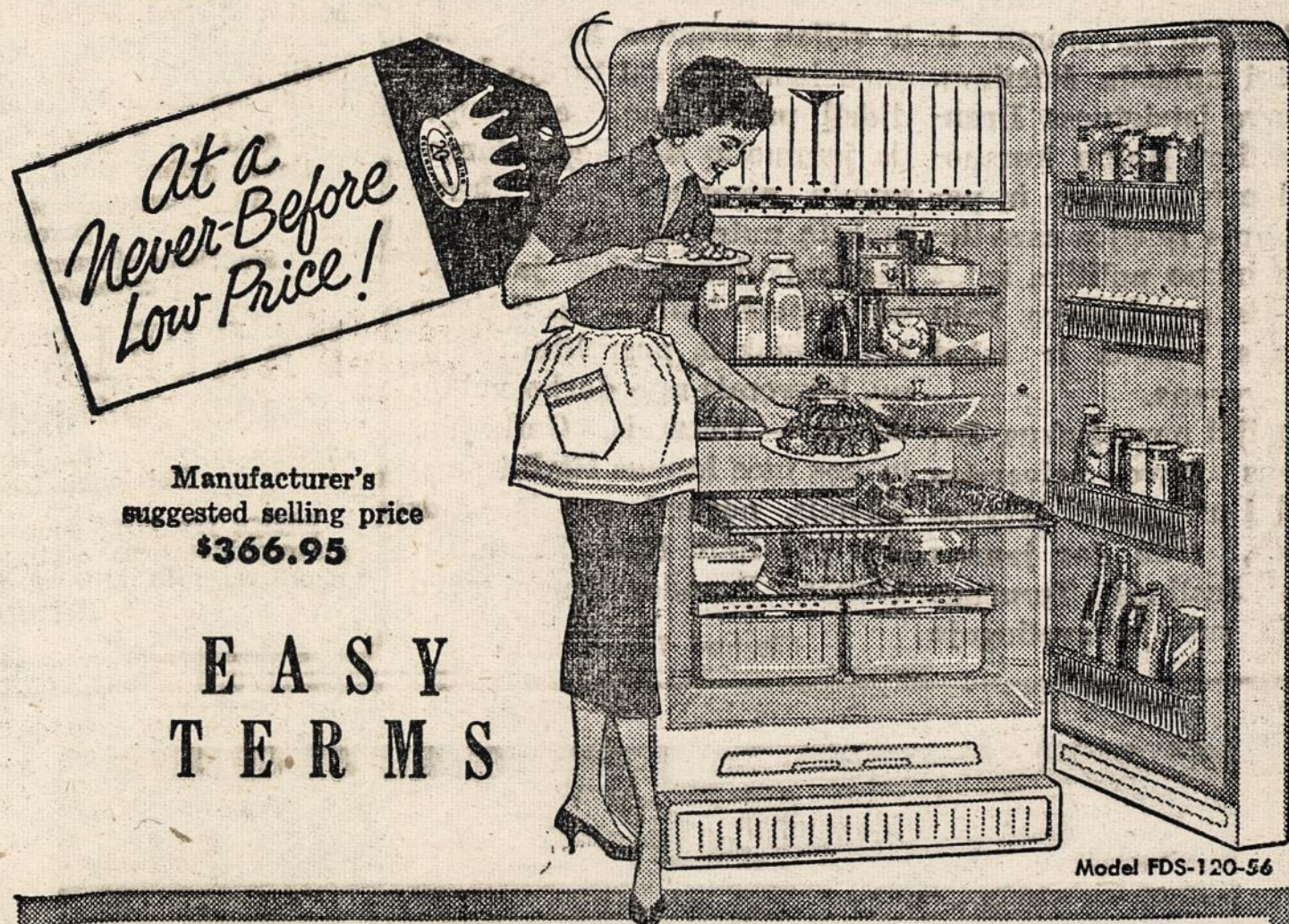
Albumą apie Salomėją Nėrį paruošė buvęs "Tėvynės" redaktorius ir kitų laikraščių bendradarbis Karolis Vairas-Račkauskas, dabar Lietuvos okupantams talkininkaujantis. Spaudos dailės dalį prižiūrėjo dail. V. Bačėnas. Redaktorius P. Margevičius. Techn. red. V. Serapinas. Tiražas 10,000 egz. Gerai T. Lietuvos leidykla padarė, kad tą knygą išleido. Kas ją skaitys Lietuvoj, tie turės progos pagalvoti ir padaryti atitinkamas išvadas.

— J. Vlks.

Skaitykite "N-nas"

Look at this "Gold Tag" Special!

12 cu. ft. FRIGIDAIRE
FOOD FREEZER-REFRIGERATOR

Manufacturer's
suggested selling price
\$366.95

EASY
TERMS

If you've been shopping for the biggest and best refrigerator—at the lowest price—this is it! Not just any brand, but a genuine full-quality Frigidaire—not a 10 or 11 cu. ft. model but a 12 cubic footer with features galore!

Zero-Zone Food Freezer holds 49 lbs. of food • Roll-to-You Shelf • Cyclo-Matic Automatic Defrosting in

refrigerator section • Twin Porcelain Hydrators • Roomy Storage Door • 1-Year Warranty plus 4-Year Protection Plan.

Hurry down today! At this special "Gold Tag" price, they're bound to go fast.

SAVE on Other "GOLD TAG" Values in Other Preferred Sizes!

TRAFICANTE BROS.

2301 W. Taylor Street

Taylor 9-9100

759 So. California Ave.

Sacramento 2-0301

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Dr. Tumėno 10 m. mirties sukaktis

Spalio mėn. 1 d. suėjo lygiai 10 metų, kaip V. Vokietijoje netoli Schwenningo a/N. mirė filosofijos daktaras Justinas Tumėnas, sulaukęs virš 65 metų. Paliko našlę prof. med.dr. Vanda Tumėnienę ir dvi jų išaugintas artimos giminaitės, kurių viena gyvena Kanadoje, Hamiltone, Ont., ir yra žinoma gydytoja (Dr. O. Valaitienė, 57 Burris st.), o pas kitą gyvena dabar Dr. V. Tumėnienė Čikagoje, p. Žilienė (7052 S. Maplewood Ave.).

Būsimasis filosofas gimė gražiajame Zarasų krašte 1881 m., sausio 17 d. Jeskainiškių vieniemy, Dusetų valsč., Zarasų apskrityje. Lankė Liepojos gimnaziją. Vėliau įstojo į Maskvos Universitetą, kur studijavo filosofiją ir literatūrą iki 1905 metų. Tais metais, kaip žinoma, prasidėjo Rusijos revoliucija. Tada stud. Tumėnas studijas nutraukė ir parvyko Lietuvon, kad galėtų dalyvauti revoliuciniame judėjime.

Dar gerokai prieš 1905 m. jaunas studentas plačiai apkeliavo Lietuvą. Ypač J. Tumėnas gerai susipažino su Vilnia ir Vilniaus krašto lietuviais bei jų skurdžiu gyvenimu ir nepaprastai apleistu švietimu. Jis jau savo įsteigtuose Brandos ir Svetimų Kalbų kursuose dažnai prisiminavo ir pasakodavo apie Rusijos caro lietuvių tamsinimo politiką ir jos vaisius. Jis pasakodavo kaip ten žmonės tamsūs ir labai skurdžiai gyvena.

Revoliucijai nepasisekus, Dr. J. Tumėnas buvo priverstas emigruoti į užsienius. Išvykęs iš Lietuvos, tada dar jaunas studentas Justinas Tumėnas pirmiausia sustojo svetingoje

ir laisvoje šveicarijoje, kur tęsė mokslą Zuericho ir Berno universitetuose. Kiek vėliau jis persikėlė demokratinėn Prancūzijon, kur taipgi tęsė studijas Dižon (Dijon), Grenoblės ir Paryžiaus universitetuose. Visą laiką jis studijavo savo mėgiamą dalyką — filosofiją, literatūrą ir kalbas. 1913 m. Justinas Tumėnas, viešai apgynęs Grenoblės U-te savo disertaciją, gavo filosofijos daktaro laipsnį (Docteur des lettres).

1916 m. Dr. J. Tumėnui Genėvos (šveicarijoje) universitetas suteikė privat docento laipsnį.

1918 m. grįžo Lietuvon ir tuojau įsitraukė į kultūrinį-mokslinį darbą. Jis mokytojavo Kaune įvairiose mokyklose, dėstė lietuvių ir lotynų kalbas; Lietuvos istoriją 1919 iki 1921 m. "Saulės" mokytojų seminarijoje, privačioje komercijos mokykloje; ėjo direktoriaus pareigas valdžios komercijos mokykloje Kaune. Jis lektoriauvo prov. Petro Raudonikio farmacininkų kursuose.

1920 m. Dr. J. Tumėnas įsteigė savo vardo svetimų kalbų ir vėliau Brandos Kursus suaugusiems. Kursai turėjo labai didelį pasisekimą, nes daugelis jaunuolių dėl Nepriklausomybės atgavimo karo buvo mokslą nutraukę. Atsirado gyvas reikalas tokius jaunimo norus patenkinti — leisti jiems baigti mokslą pagreintu tempu, laisvomis nuo darbo valandomis — vakarais. Gerb. Tumėnas tuos kursus išlaikė savo lėšomis, negaudamas iš valdžios pašalpos. Nuo 1922 m. Dr. Tumėno Brandos Kursai gavo

(Tęsinys 7-me pusl.)

Išėjo iš spaudos

VINCOKRĖVĖS

raštų pirmoji knyga.

Ją sudaro skaitytojų mėgstamieji dalykai, ŠIAUDINĖJ PASTOGĖJ, ŽENTAS ir RAGANIUS. Knyga turi 400 pusl., įrišta kietais kolenkoro viršeliais. Kaina **\$5.50**. Gaunama: LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLOJE, 265 C Street, South Boston 27, Mass.,

knygynuose ir pas knygų platintojus. VISAS raštų rinkinys, 6—7 tomų, už \$25.00 tam, kas juos užsisakys DABAR ir atsius \$5.00 rankpinigį. Jie įskaitomi už paskutinį tomą, o už pirmas PENKIAS knygas reikės mokėti tik po \$4.00. LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, spalvotas, su visomis upėmis, ežerais, kalnais, miestais ir miesteliais — puiki priemonė tėvynės pažinimo mokslui. Sieninis, suvyniojamas \$4.50 — sulankstomas, knygelės formos \$3.50.

AR MOKINIAI JUO APRŪPINTI?

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA — Leidykla dar turi keletą pilnų komplektų, I—VIII tomų. Užsakymai priimami.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS Administracija.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŲSŲ
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasi-
rinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materiojų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

PATIKIMIAUSIA ISTAIGA SIUNTINIAMS SIŪSTI Į SOV. SAJUNGA, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir kitus kraštus, apmokant čia maitą, ir garantuojanti pristatymą, tai daugelį metų žinoma firma PARCELS TO RUSSIA, INC. (turinti SSSR leidimą) įgaliota INTURIST, Maskvoje, rinkti muftus čia, vietoje.

Praktiškai galima siusti viskas: nauji ir dėvėti drabužiai, valgomieji produktai, įvairūs vaistai — Streptomycin, Penicilin, Rimofon ir kiti, oro paštu. Pristatoma laike 7—10 dienų.

NAUJIENA: "ANTI POLIO SERUM"

Dabar galima siusti

Mes garantuojame pristatymą, o taip pat gavimą adresato parašu patvirtinto pakvitavimo.

Siunčiame siuvas masinas, akordeonus, rašomas mašinėles įvairiomis kalbomis. DABARTINIS ADRESAS:

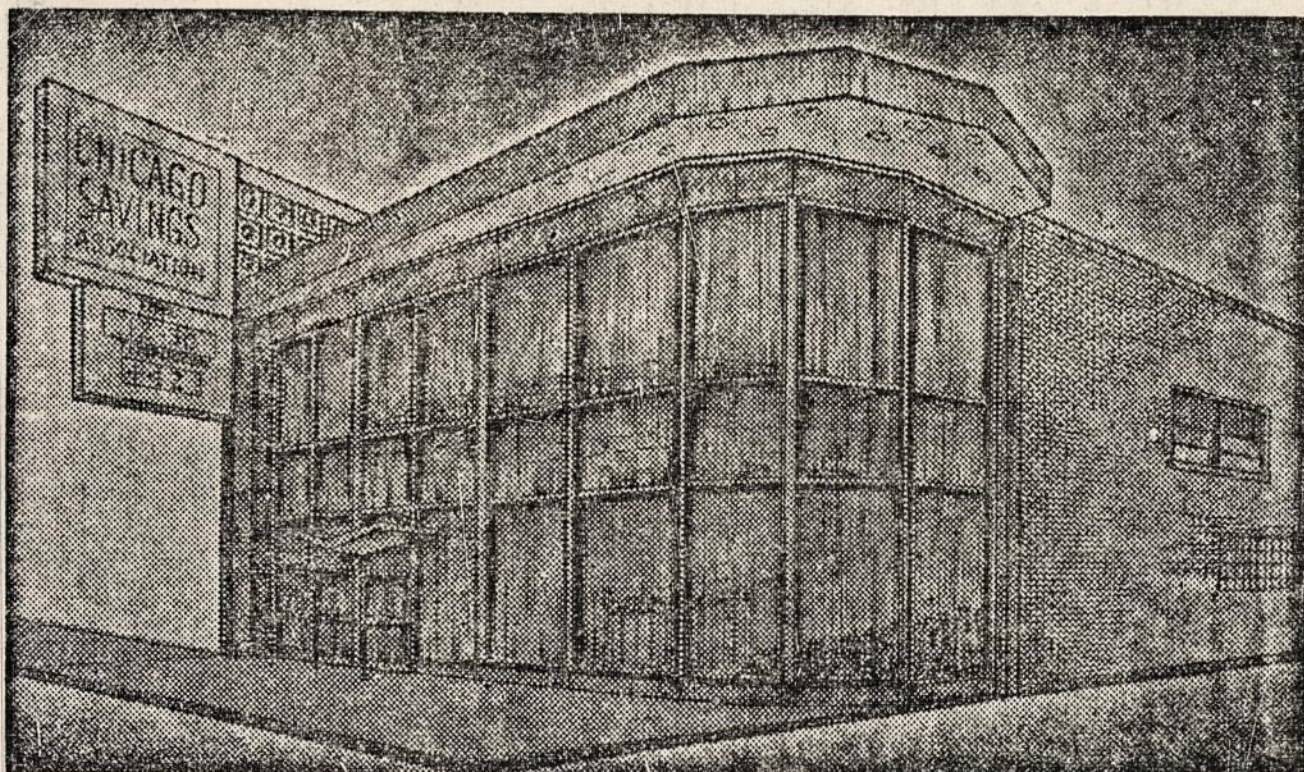
PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

(Už kampo nuo buvusios vietos).

Telefonai: INgersol 7-6465 — INgersol 7-7272

Istaiga yra pirmajame namo aukšte. Apylinkėje pakankamai vietos automobiliams pastatyti. Istaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro, šeštadieniais nuo 9 ryto iki 4 popiet. SIUNTINIAI IŠSIUNČIAMI KASDIEN.

gų prižiūrimos ir visos turi atidėti vienodai reikalaujamų sumų atsargas, bet daugumas atideda daugiau, negu reikalaujama. Skirtumas yra tik toks: kai kurios bendrovės yra patogesnės taupytojui, visada išmokėjo ir išmoka aukštesnius dividendus ir teikia pelningesnius ir naudingesnius patarimus.

Chicago Savings nuo pat savo įsikūrimo dienos 1924 m. per daugiau, negu 32 metus, visada išmokėdavo taupytojams visas taupymui įdėtas sumas su aukštais dividendais. (Ir dabartiniu metu ši įstaiga moka aukščiausius dividendus "paid-up" investmentams). Kas liečia pelningus patarnavimus — tai Chicago Savings yra viena iš nedidelio skaičiaus tų bendrovių, kurios nemokamai teikia patarnavimus, iškeičiant čekius, apmokant šeimų sąskaitas ir atliekant kitokias pinigines operacijas.

Chicago Savings bendrovė, sąžiningai ir ekonomiškai prityrusių lietuvių tvarkoma, padidino savo turtą daugiau, negu iki \$18.000.000.00. Kviečiame visus pas mus, į mūsų pažangią, tvirtą finansinę įstaigą. Gyvenantieji toliau gali taupyti laisvais — atsiklauskite.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

6234 So. Western Avenue

GRovehill 6-7575

Chicago, Illinois

Atdara pirm. nuo 12 iki 3, antr. ir penkt. nuo 9 iki 4, ketv. nuo 9 iki 8, trečiad. uždaryta visą dieną, o šešt. nuo 9 iki 2 v. p. p.

Chicago Savings and Loan Association naujai statomas namas, kuris bus baigtas šių metų gale.

Mes iš anksto kviečiame visus atsilankyti į mūsų naujojo namo šaunų atidarymą (Grand Opening), įvykstantį 1957 m. sausio mėnesį.

Saugiausia ir pelningiausia vieta taupomiems pinigams laikyti yra apdraustose taupymo bendrovėse, kuriose kiekvieno taupytojo indėliai yra pilnai apdrausti iki \$10,000 Jungtinių Valstybių valdžios agentūroje. Visos bendrovės, turinčios šitokius draudimus yra vienodai saugios, visos stropiai valdžios įstai-

(Tęsiny iš 6-to pusl.)

suaugusių gimnazijos teises. Tiek Brandos, tiek Svetimų Kalbų kursų direktoriumi buvo pats Dr. Justinas Tumėnas. Nors jis tos garbės netroško, bet visada mokytojų kolektyvo buvo renkamas toms pareigoms.

Brandos Kursuose viešpatavo tikrai demokratinė ir tolerantiška dvasia. Tiek mokytojai, tiek mokiniai jausdavosi laisvi. Niekas nebuvo persekiojamas dėl pažiūrų skirtumo. Tačiau to negalima buvo pasakyti apie valdžios gimnazijas, kur kapelionai dažnai persekiavo liberalinės minties mokinius. Todėl kunigų akyse Tumėno kursai nebuvo "košer"... Nors ten tikyba buvo dėstoma ir kapelionas skiriamas.

Tačiau tų laikų valdžia tiek į patį Dr. J. Tumėną, tiek į jo Kursus žiūrėjo kreivą akimi ir vis intrigavo švietimo Ministeriją. Pagaliau 1935 m. švietimo Ministeris prof. Tonkūnas Tumėno kursams atėmė teises. Dr. Tumėnas tatai labai skaudžiai pergyveno. Jo noras visada buvo, kad Lietuvos jaunimas turėtų progos mokytis, veržtųsi į mokslą ne tik jauni, bet ir suaugę bei seni, jei jie tik nori mokytis. Kaune tada veikė Profesinės Sąjungos gimnazija suaugusiems, panaši parvasarininkų gimnazija, kur mokslas taipgi buvo pradedamas nuo 2-ros klasės ir kas metai išeinama po dvi klases per mokslo metus. Tik paskutiniaisiais metais šv. M-ja pradėjo reikalauti, kad 8-ta klasė būtų išeinama per visus pilnus metus. Mokinių netrūko ir Dr. J. Tumėno kursams. Jų skaičius per metus svyravo tarp 280-300 mokinių.

Dr. Tumėno Kursai per savo egzistavimo laiką išleido per 400 abiturientų su pripažintais brandos atestatais. Viso buvo paruošta 12 laidų. Čia dar verta paminėti, kad šv. M-ja Kursų nešelpė, mokytojams algų nemokėjo, o Kursus stropiai kontroliavo, gal dar labiau, negu valdžios mokyklas. Darydavo įvairių priekabių ir vis ieškojo "katalikybei priešingos" dvasios, kurios ten nebuvo. Buvo tik visapusiška tolerancija tiek politinių, tiek religinių įsitikinimų atžvilgiu.

Būdamas pats didelis idealistas, Dr. J. Tumėnas parinkdavo ir panašius mokytojus, kurie į savo darbą žiūrėjo daugiau iš idealistinės pusės; mokiniai, kurie buvo nepasiturintys, būdavo nuo mokesčio atleidžiami. Bet buvo ir daug tokių atsitikimų, kad už negalintį sumokėdavo pats Kursų direktorius Dr. Tumėnas iš savo kišenės. Pinigus jis pats nemėgo rinkti. Tatai pavesdavo kam nors iš mokytojų. Jis taip vadinamos materialinės pusės labai nemėgo, ir tai buvo svetima jo būdai.

Dr. Justinas Tumėnas iš pat savo jaunų dienų buvo didelis

idealistas. Kai kam jis atrodė keistuolis, nesuprantamas. Bet dėl to nėra ko stebėtis. Jis per ilgus metus tiek Maskvoje, tiek vėliau užsieniuose studijavo filosofiją, ją labai mėgo, gilinosi ir vadinamas šis mūsų pasaulis jam buvo daugeliu atžvilgių svetimas. Jis svajodavo apie puikų idealiai sutvarkytą pasaulį. Todėl mūsų dienų realusis gyvenimas jam buvo lyg svetimas.

Kaip jau minėta, Dr. Tumėnas buvo revoliucionierius, — savo krašte, Dusetose, ir kitur vykdė Vilniaus Didžiojo Seimo nutarimus, kovojo su caro valdžia ir jos blogais pareigū-

(Tęsinys 8-am pusl.)

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVĖLU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

Telefonas: CEntral 6-5208

KAMBARYS 1043

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

biggest bargain in home heaters today!

Siegler

PATENTED AUTOMATIC
GAS HOME HEATER

with exclusive

"TRAVELING HEAT"

Enjoy Warm Floors! Heat "travels" to every room without costly furnace pipes or registers to install!

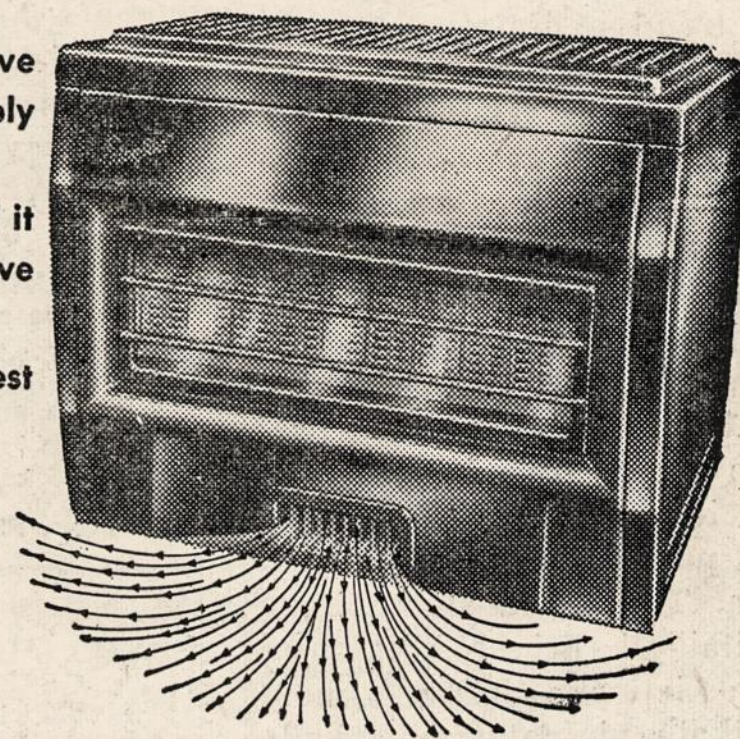
Discover the miracle of Siegler's exclusive "Traveling Heat" and live more comfortably this winter!

A Siegler actually pays for itself with fuel it saves! You get up to twice the heat! You save up to half the fuel!

Come in . . . See Siegler . . . It's the biggest bargain in home heaters today!

ONLY **Siegler**
GIVES YOU ALL THIS!

- PATENTED HEAT TUBES that use the hottest heat!
- PATENTED BUILT IN BLOWER SYSTEM forces heat down to the floor, "travels" it to every room!
- HEAVY CAST IRON CONSTRUCTION!
- LIFETIME PORCELAIN FINISH!
- A.G.A. APPROVED!
- MONEY BACK GUARANTEE!
- HEATS LIKE MAGIC — even with the gas off!

Is your heater **FOOLIN'** and **FREEZIN'** you?!

DID YOU EXPECT A WARM HOME WHEN YOU BOUGHT YOUR HEATER?

- ARE YOU CONFINED TO ONE ROOM?
- ARE YOUR FLOORS ICY COLD?
- ARE YOUR CEILINGS OVER-HEATED?
- IS YOUR HEAT GOING UP THE CHIMNEY?
- ARE YOUR FUEL BILLS TOO HIGH?

WHY WAIT UNTIL NEXT YEAR?

SWITCH NOW — TO A **Siegler**

ILLINOIS FURNITURE AND RADIO COMPANY

1570 N. MILWAUKEE AVE.

HUMboldt 9-1600

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

nais; stengėsi įvesti lietuvių kalbą į pradžios mokyklas ir t.t. Revoliucijai pralaimėjus, Tumėnas turėjo ilgai slapstytis po kalnus pas gimines ir kaimynus. Pagaliau svetima pavarde ir pasu pabėgo 1906 m. užsienin. Tremtyje jis išgyveno iki 1918 metų pabaigos. Emigracijoje būdamas jis reišėsi kaip didelis patriotas ir kovotojas, už gimtojo krašto teises, 1916 m. dalyvavo Lozanos konferencijoje, kur dalyvavo Lietuvos, Amerikos ir Rusijos lietuvių atstovai.

Pasitraukęs iš savo įkurtų ir ilgai vadovautų Kursų, Dr. Tumėnas atsidėjo kūrybai; 1932-37 metų tarpe jis daugiausia parašė savo veikalo. Visi jo veikalai yra persunkti filosofija, kilniomis idėjomis, tiesa ir teisingumu, vyrauja moralė ir dora paremti išvedžijimai. Vienas jo didesnių veikalų yra "Tiesa Vadovė" ir kt. Iš viso Dr. J. Tumėnas yra parašęs per 20 kūrinių — be filosofinių veikalų jis rašė ir eilėraščius. Ypatingu idealizmu yra persunkta jo knyga Sofija Menienė Veikėja. Tokio turinio knygą turėtų paskaityti kiekvienas jaunuolis, įeidamas į visuomeninį gyvenimą.

Visų Dr. Justino Tumėno veikalų čia nenagrinėsiu, nes tai užimtų labai daug vietos ir gal man būtų persunku gylintis į jo filosofines doktrinas. Noriu tik pažymėti, kad 1956 m. suėjo 50 metų nuo jo kūrybos pradžios — 1906 m. jis pradėjo rašyti savo raštais (eilėraščiais ir kita). Dr. J. Tumėnas tremtyje išgyveno per 14 metų, būtent: nuo 1906 iki 1918 metų ir nuo 1944 iki 1946 m. Pirmoji tremtis — bėgimas nuo caro žandarų persekiojimo, o antroji tremtis taipgi bėgimas nuo tų pačių žandarų, tik jau pasivadinusiu komunistais. Pirmuosius savo tremties 12 metų Dr. Tumėnas praleido šveicarijoje ir Prancūzijoje, ir tų šalių laisvas gyvenimas paliko jo kūryboje savo įtaką. Todėl jam sunku buvo prisitaikyti prie Nepriklausomoje Lietuvoje 1920-1926 metų klerikalų viešpatavimo, kada laisvas galvojimas buvo laikomas nusikaltimu katalikybei. 1944 m. pasitraukęs iš Lietuvos, Dr. Tumėnas gyveno Vienoje, Bregenze, vėliau persikėlė gyventi Vokietijon, sustojo Schwenningene a/N. Ten jis baigė savo pilną kovą, pasise-

kimų ir nusivylimų audringą gyvenimą, nes 1946 m. spalio 1 d. ant visados atsiskyrė su šiuo pasauliu. Jį priglaudė vokiečių žemė. Tokiu būdu sukako 10 metų nuo to didelio patrioto, švietėjo, filosofinių veikalų kūrėjo ir bendrai žmoniškumo puoselėtojo mirties. Per jo įkurtus Kursus į pasaulį išėjo daug šviesių žmonių; daugelis jo buv. mokinių yra išsisklaidę po platųjį pasaulį; daugelis, baigę aukštuosius mokslus, ir šiandien užima žymias vietas lietuviškame gyvenime. Vadinas, Dr. Tumėno pastangos šviesti savo tautiečius nenuėjo niekais. Jis mirė atlikęs daug kilnių darbų. Gyvųjų tarpe liko jo ištikima gyvenimo draugė prof. V. Tumėnienė, žymi mokslininkė, didelė vaikų ligų specialistė, visuomenės veikėja ir kovotoja su vaikų mirtingumu. Ji buvo artima buv. Lietuvos Prezidento Dr. K. Griniaus bendradarbiui ir A. A. Dr. Griniaus gerbėjai.

Rašas šias eiles taipgi trejus metus lankė Dr. J. Tumėno Kalbų Kursus, kur mokėsi vokiečių ir prancūzų kalbų. Čia dar svarbu pabrėžti, kad Tumėno kursas baigė ir buvęs Lietuvos kariuomenės Vadas generolas Stasys Raštikis ir daugybė kitų žymių karių, valdininkų, vėliau tapusių žymiais advokatais, gydytojais ir t.t. Būtų gera, kad tie, kurie šiandien gyvena laisvajam pasaulyje, parašytų savo atsiminimus apie A. A. Dr. Justiną Tumėną.

Baigdamas šį trumpą rašinį, turiu pripažinti, kad velionis Dr. J. Tumėnas į Lietuvos jaunuomenės švietimą įdėjo didelį įnašą, daug darbo ir ypatingai daug savo jautrios sielos.

Anglų Kalbos Pamokos

K. GINEITIS

6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
Telefonas: HEmlock 4-8037
(3-ias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.).
Duoda prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.

VERTIMAI - PILIETYBĖ - LAIŠKAI

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PProspect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-3076

Tel.: PProspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8 tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REmpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiksliai susitarus.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEmverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
Valandos: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 2-7 val. p. p.

Rezid. tel.: STewart 3-4511

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-os gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Tietnvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakara
Trečiad. ir šeštad. uždaryta
Ofiso telefonas: PProspect 6-3838
Rezid. telefonas: REmpublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais 12-4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero Ill.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepiu šaukite Kėdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius

GYDYTOJA IR CHIRURGE
Moterų ir vaikų ligos
10748 SO. MICHIGAN AVE.
Tel.: PU 5-6766
Nakti skambinti rezidencijon.
1653 W. 103rd St., Beverly Hills
Tel.: BEmverly 8-3946
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val po pietų

Telef. ofiso: PProspect 6-2240

Rezidencijos: PProspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5700 SO. WOOD STREET
(Prieš Southtown ligoninę)
PRIEMIMO VALANDOS:
2-4 kasdien ir 6-8 pirmad. ir penkt.
Šeštadienį 2-4 val. po pietų.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

DR. CONSTANCE

O'BRTIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8. Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namu telef.: PProspect 6-1930
Jei neatsiliepiu viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLiffside 4-2896

Rezid.: LAFayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Šešt. 2-6 val. popiet, išskyrus šeštad.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, OCTOBER 6, 1956

DR. VYT. TAIKAS

TIPČIAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St. (antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PProspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., treč. ir penkt. 6-9 v. v. ir šeštad. 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS

Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVE.
Rezid. telef.: PProspect 6-8484
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.
Trečiad., šeštad. ir sekmad. uždaryta

DR. J. VAITAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniais 10-2.
Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PProspect 6-9400

Dr. Ona Vaškevičius

(VAŠKEVIČIŪTE)

GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvės)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta

DR. BRUNO J.

ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.

Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namu tel.: Hilltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Baudažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supporis) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Illinois
Tel.: PProspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, O. D.

tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel.: YArds 7-1829

Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2.
Šeštadieniais 10-2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras

MICHEL

Optometristas - Orthoptistas

Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę aki pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Tikrinu klausą ir pagelbėju neprigirdintiems.

DR. S. VAITUSH, Opt.

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daromi su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda krepiniam mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.

4712 S. ASHLAND AVE.

YArds 7-1373

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Persiuntimai į Lietuvą
ATDARA NUO PIRMAD.
IKI PENKTADIENIO
9:00 ryto iki 4:30 po pietų.
Siuntiniai priimami
TIKTAI SUSITARUS.
Pirm atvykstant telefonuikit
dėl susitarimo.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SO. STATE STREET
CHICAGO 4
Tel.: WABash 2-9354

Rašytojas ir doleris

Pirmoji žymaus amerikono rašytojo, Sinclair Lewis, žmona (ištėkėjo 1914 m., išsiskyrė 1925 m.) Grace Stegger Lewis parašė šiomis dienomis New Yorke išėjusią knygą "With Love From Gracie: Sinclair Lewis: 1912-1925", kurioje pa- vaizduoja to rašytojo pobūdį. Pasirodo, pasisekimas žymiausios ir geriausios jo apysakos "Main Street" 1920 metais bu- vo pradžia sunykimo tiek ve- dybinio, tiek rašytojiško talen- to, nors po to dar parašė dvi geras apysakas: "Babbitt" ir "Arrowsmith". Žodis "Babbitt" įėjo į amerikonių kalbą apibū- dinti apsamanojusį ir kultūri- niai sustojusį miestelėnų-bur- žuų.

Iki "Main Street" pasiseki- mo (pirmais šešeriais mėne- siais išparduota 180,000 egz.) Lewis, žmona pasakoja, buvęs kuklus, gyvenimu susirūpinęs, romantiškas polėkių ir eilinių ambicijų prasiiekti jaunas vy- rukas. Duonos kėsnis vertė jį dienomis plušti knygų leidy- klų raštinėse, o kūrybai pa- švęsti vakarus-naktis, arba lai- ką važiuojant į darbą ir atgal. Jis labai didžiavosi ir džiaugėsi, kada žinomas žurnalas "The Saturday Evening Post" priėmė išspausdinti jo apysa- kutę.

"Main Street" pasisekimas išlaisvino iš kasdienio priver- sino plušimo ir suteikė turto, o su turtu ir laisvę po pasaulį pavažinėti bei pasidaryti įžy- mesnių žmonių pažįstamu. Lewis įžengė į žymių Ameri- kos rašytojų klasę. Čia, žmona sako, prasidėjo jo asmeninė ir šeimyninė tragedija. Lewis į savo kūrinį, sako, dėjo sa- vo pobūdį ir gyvenimą — sa- vo gabumą pamėgdžioti kitus, savo nervingą nenustygimą

vietoje, greitą pastebėjimą klaidų ir nepriteklių pas kitus ir norą juos pašiepti.

Pasisekimas apsukęs rašyto- jui galvą ir jis pradėjo manyti, kad visi jo kūriniai sėkmingi. Jis troško, kad taip būtų ir kad visi tik apie jį ir juos kalbėtų. Kada kritikai dėl kai kurių vertės suabejojo, jis piktai ta- rė: "Visi jaučiasi stovį aukš- čiau manęs ir turi teisę mane pašiepti". O kitu momentu jis suriko: "Kurį gi kitą darbą te- galėtų gauti neišprusęs, be ta- lentų kalės vaikas ignorantas, jei ne draskyti tavo kūrinį į skutelius — ir dar gauti už tai apmokėti!"

Siekimas visada būti giria- mu ir reikalas uždirbti plačiau išsišakojusiam pragyvenimui pinigų (1925 m., kada su žmo- na išsiskyrė, metinės pajamos siekė \$100,000) pasidarė asme- niška rašytojo tragedija, pa- kartinusi gyvenimo galą. Rašy- tojas, tartum pamiršo, kad li- teratūra yra menas, reikalin- gas pasiaukojimo ir atsakomy- bės jausmo. Jis pamiršo laikus, kada 1920 m. sausio 13 d. žy- miajam rašytojui kritikui, Ja- mes Branch Cabell, rašė:

"Sudeginau beveik visus pri- rašytus lapus (30,000 žodžių) mano apysakos 'Main Street', smarkiai jais nepasitenkines. Bet vėl pradėjau rašyti ir per du mėnesius nieko kito neda- riau. Mano nuomone, dabar geriau skamba. Tačiau, ir da- bar gali būti netikusi. Tačiau, pirmesnieji 30,000 žodžių, ku- riuos jums rodžiau (rugsėji, 1919 m.) man pasirodė be galo gremėzdžiški, o vietomis net la- bai žemos rūšies. Ne ta koja žygiavau. Dabar, manau, gali būti, išeis gera knyga".

Sarūnas

Gabriele d'Annunzio ieškojo tarno. Jam pasisiūlė jaunas vy- rukas su geromis rekomenda- cijomis; bet iš jų galima buvo spręsti, kad prašytojas niekur negalėjo patarnauti ilgesnį lai- ką.

— Kodėl? — susiraukė rašy- tojas.

— Ak, žinote, — atsakė jau- nuolis, — tai dėl to, kad aš iš savo pusės taip pat reiškiu šio- kių tokių pretenzijų, panašiai, kaip tamsta: man neužtenka, kad ponas būtų aukštos kil- mės, aš reikalauju, kad jis dar turėtų dvasinių interesų!"

MARGUERITE STITT CHURCH

your representative in the U. S. Congress (13th District)

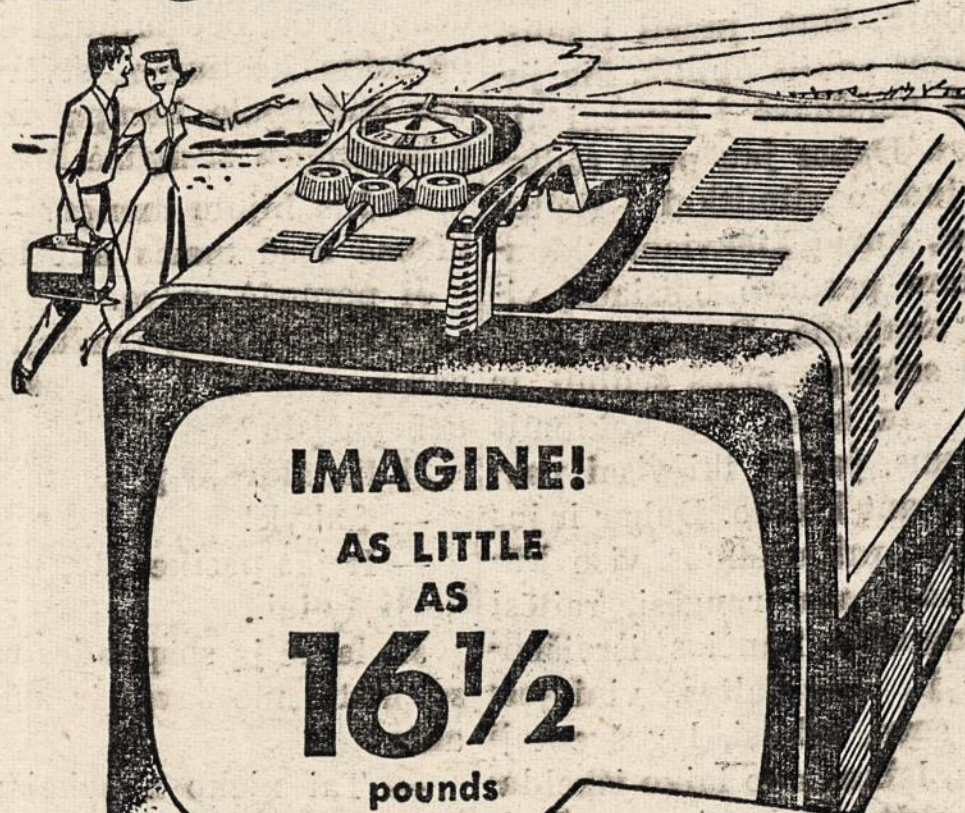
hopes with the Lithuanian Population for the quick liberation of the Baltic Countries and will work with you toward that end.

— Mažieji lietuviai tremty- je nori mokytis. Padėk jiems savo aukais!

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 6, 1956

ILLINOIS FURNITURE presents

Admiral. PORTABLE TV

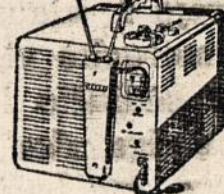

Easy to carry and big to see! World's first 10.375" over- all diagonal tube, 53 1/2 sq. in. of picture. Your choice of 6 gorgeous colors.

"Pop-Up and Hide-A-Way" Antenna optional, extra... telescopes out of sight at back of cabinet.

FROM \$89.95

MODEL T101 — CHARCOAL

ILLINOIS FURNITURE AND RADIO CO.

1570 N. Milwaukee Ave. HUMBOLDT 9-1600

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus priimame ofise. Muitai apmokami čia, gavėjas neprivalo mokėti jokių mokesčių. Pristatymas garantuotas. Drabužiai, maistas ir vaistai gali būti viename siuntinyje iki 20 svarų. Mes taip pat siunčiame batus. Geriausios rūšies medžiagas ir audinius siunčiame tiesiai iš Anglijos. Mūsų ISTAIGA YRA:

TEDDY'S SHOES

krautuvėje, 2130 West Cermak Road Chicago 8, Illinois
T. JEDRZEJAK — Platesnių informacijų telefonuokite FRontier 6-0433.
Istaiga kasdien atdara nuo 9:30 iki 5:30. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 8:30 P. M. Nereikia tartis dėl atvykimo.

Baltic Express Co.

200 WEST 72nd STREET, NEW YORK 23, N. Y. TRafalgar 7-6611.

GARANTUOJAMAS PRISTATYMAS BE ATSKIRO ATLYGINIMO. KALBAME LIETUVISKAI

Siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir visą Sovietų Sąjungą, iš anksto apmokėjus muitą.

Per pašlą gautų siuntinių sąskaitas išsiunčiame

Per 24 valandas
Mes ne tik prižadame,
bet darome

Siuntiniai ateina per 6-8 savaites. Oro paštu apie 10 dienų. Prašome įsitikinti. Parašykite, mes pasiūsime paruoštų siuntinių katalogus ir informacijas.

ASTHMANEFRIN

FOR QUICK, SAFE

ASTHMA RELIEF

wherever you are, whenever you need it

ASTHMANEFRIN®

POCKET SIZE NEBULIZER

with 1/4 oz. Solution "A"® Inhalant

Traficante Bros.

2301 W. Taylor Street
TAYLOR 9-9100

759 S. California Ave.
SACramento 2-0301

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

P. ABELKIS

KELIONĖ

(Tęsinys)

Su pirmaisiais fleitos garsais Rožės Žiedelio veidas atgijo, pakėlė akis į Lu Pa su tokia kančios išraiška, kad per jį visą šurpas perėjo. Galva, lyg agonijoje ėmė judėti į šalis, sprandas suktis aplink. Šie judėsiai persidavė į liemenį ir rankas. Dabar jau pusė sėdinčios judėjo ritmiškai į fleitos garsus, kurių kiekvienas klausančiam perdavė baisiausį vidaus skausmą. Pagaliau mergaitė suklupo prieš sėdintį, ir ėmė visu kūnu, lyg kokiomis bangoms, judėti iki visai pargiuvo ant kilimo. Dabar ir jos galūnės, pritardamos viso kūno judėjimams, rangėsi, raitėsi visokiausios kančios išraiškoje ir ji, lyg žaltys, viniojosi apie save, raitėsi, lyg šventoji angis, laikas nuo laiko iškeldama aukštyną galvą ir savo švelniomis akimis pažvelgdama į sėdintį.

O fleita, senio pučiama, cypė, kaukė, vaitojo kiaurai žmogų perveriančias melodijas.

Žmonės, nors nedaug jų buvo laive, išgirdę pirmuosius fleitos garsus visi subėgo čia, ir dabar, sustoję ratu, sustingę žiūrėjo ir klausėsi.

Kai mergaitė visai prisiritusi prie sėdinčio kojų pakėlė galvą, staiga visa sudrebėjo ir palengva, lyg barškuolė gyvatė, ėmė stieptis aukštyną. Pasiekusi ant kelių laikomą ranką, padėjo ant jos savo galvą. Lu Pa pajuto, kaip dvi ašarų srovės palietė jo rankos riešą. Tai buvo ne ašaros, bet visa deginantis skystis — liepsna, kuri plito jo nervais. Antra ranka jis norėjo pakelti jos galvą, bet tik palietus pečius, mergaitė lyg šūvio pabaidyta kalnų stirna, pašoko ir, net nepažvelgusi į jį, atstūmėsi žmones, nubėgo.

Tik dabar jaunikaitis pastebėjo, kad šalia senio stovi išsostinės jo pažįstamas. Šis pasilenkė, mėgino paimti šokėjos užmirštą apsiaustą, bet senis pažiūrėjo tokiu žvilgsniu, kuris būtų ir milžiną nutrenkęs. Tada Lu Pa atsistojo, paimė

rūbą ir nusileido apačion.

Rožės Žiedelio kajutės durys buvo praviros. Jis įkišo galvą. Mergaitė, tik šydu prisidengusi, gulėjo perkritusi skersai lovos ir sunkiai alsavo. Jos kūno linijos rodė patį moteriškumo subrendimą. Jaunikaitis pastūmė duris ir įėjo. Mergaitė pašoko, instinktyviai prisidengė šydu, bet pajutusi esanti be šokio kostiumo, stvėrė lovos apdangalo kampą ir juo prisidengusi susigūžė lovoje.

— Jūs bijote manęs? — užklausė sėsdamasis ant lovos.

Ji papurtė galvą.

— Kas nutiko, gražioji mergaitė, man išvykus: aš tavęs nebepažįstu?

Ji tik žiūrėjo į jį.

— Sakyk!

— Ir jūs pasikeitėte, — atsakė ji tyliai.

Jis laikė ją suspaudęs rankose, atstu nuo savęs ir žiūrėjo į akis.

— Tai nieko nepakeis: nesuprasi manęs.

— Tokiu beširdžiu laikai?

— Ne...

— Tai sakyk. Tokią linksmybę, gyvą, savimi pasitikinčią pažinau Pavasario šventėje, o dabar...

— Tik vergė, šokėja.

— Taip.

— Mane auklėjo mokykla laisvėje, mokė jos, viso pažinimo. Namie — paklusnumo, pareigų ir senovės tradicijų. Aš subrendau gyvenimui ir patį sau keistame dualizme. Kai many buvo didžiausias troškimas gyventi, kai mano kūno vis jausmai troško ir aš jaučiaus visų laisviausia paukštė, tamsta atvykai į mano tėvų namus.

Ji nuleido akis ir tęsė:

— Aš su tamsta šokau, kalbėjau nesąmones, nieko nežinodama.

— Tavo elgesys buvo geras ir kalbos tinkamos mergaitei.

— Tik sau lygių tarpe. Aš norėjau daug ką jums pasakyti: jūs buvote toksai geras. Bet tėvas mane perspėjo: aš jūsų vergė, kaip ir mano tėvai. Mano visos svajos sudūžo.

— Dabar nebėra nei vergų, nei valdovų.

— To nesakykite: mano tėvai laikosi senovės papročių

(Tęsinys 11-me pusl.)

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriuose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 SOUTH WESTERN AVE.

Grovehill 6-7575

CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET

Lafayette 3-1083

CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET

Cliffside 4-0104

CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SOUTH 49th COURT

Townhall 3-8131-2

CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET

Haymarket 1-2028

CHICAGO 8, ILLINOIS

Lietuvių Prekybos Namai

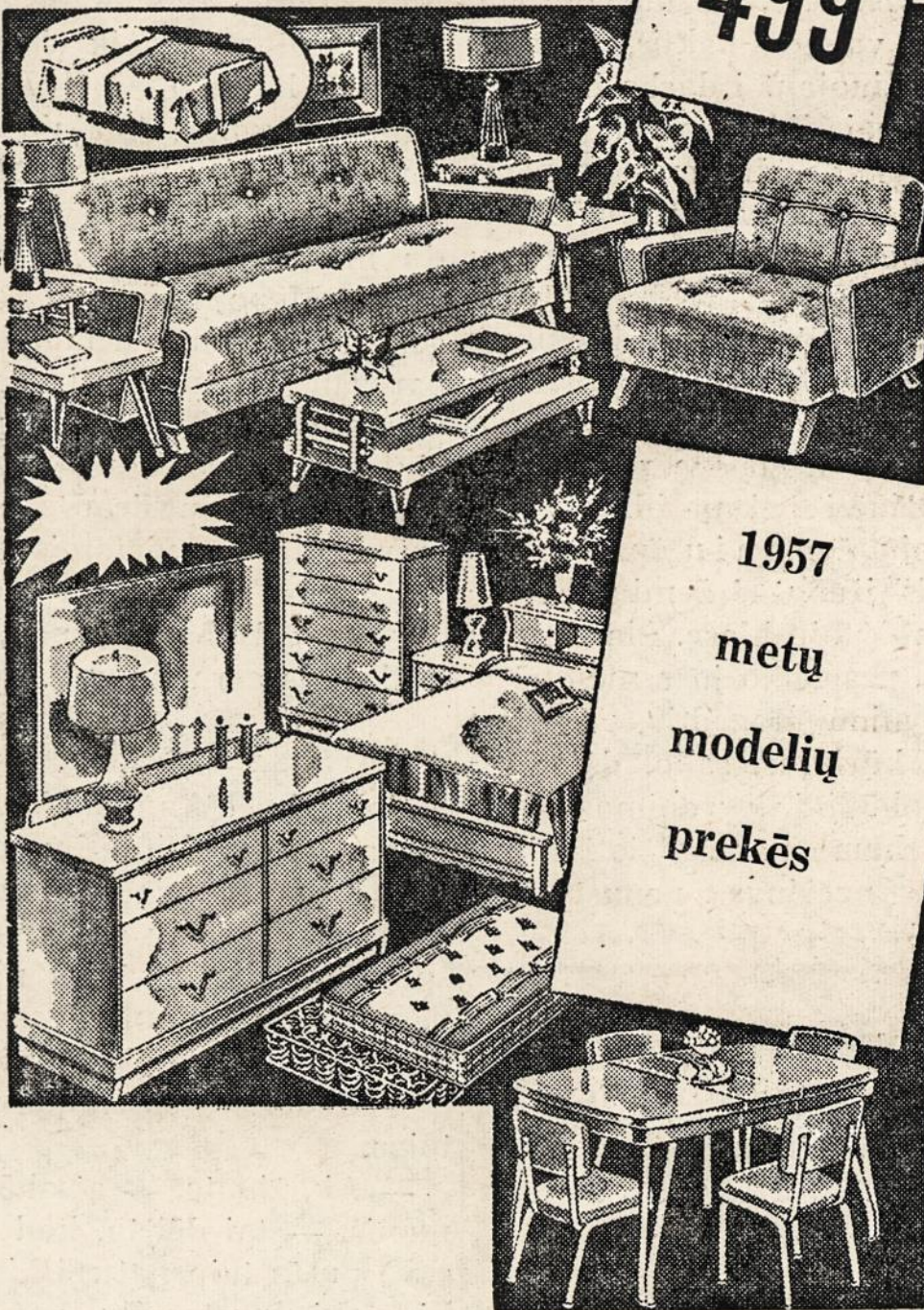
Prekės be brokų, — kainos be derybų.
Klientų s-tos neperduodamos Finansų Co.

Trijų kambarių baldai parodyti
šiam paveikslė

\$49900

3-Room Outfit With Sofa-Bed!

\$499

1957
metų
modelių
prekės

3 dalių svečių kambario moderniški baldai, nakčiai padaromos dvi miegamos lovos, pas mus tik \$11900
5 dalių ažuolo ar riešuto medžio miegamieji 1957 metų mod. su puikiu veidrodžiu, parduodami už \$250, pas mus tik \$14900
5 dalių Formica viršumi virtuvei stalai, parduodami po \$69.00, pas mus šį mėnesį \$3900
\$4900

9x12 vilnoniai kilimai įvairių spalvų

Gazo ir alyvos pečiai: Moore, Siegler ir kiti.

Knygoms spintos su stiklo durimis, raudono ar riešuto medžio, tikrai \$2900
Rašomieji stalai moksleiviams, raudono ar ažuolo medžio \$2000
su Formica viršumi, tikrai

Šimtai visokių prekių, labai prieinamomis kainomis.

ISMOKEJIMAI IKI 36 MĖNESIŲ

Furniture Center INC.

IMONĖS VEDEJAS JUSTAS LIEPONIS

3224 So. Halsted Street

Victory 2-4226

PREKYBA ATIDARYTA:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9—9:30.
Kitomis dienomis 9—6:00
Sekmadieniais 10—5:00

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

Didžiausioji firma Amerikos žemyne

J. Kamienski - Janique Trading Co.

Atidarė antrą ofisą Chicagoje

2551 W. 63rd Street, Chicago 29, Ill. Tel.: HE 4-2380

2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill. Tel.: BR 8-6780

Visiška kiekvieno pasiūsto siuntinio garantija.
Svorio riba, siunčiant paprastu arba oro paštu, 22 svarai.

Pristatymo laikas — oro paštu — 2-3 savaitės;
paprastu paštu — 2-3 mėnesiai.

Jūsų giminės Lietuvoje gaus siuntinius visai nemokamai.

Ofisai atidaryti: kasdien nuo 12 iki 8 val. vak. siuntiniams į Rusiją.

Konkursas dainai ir giesmei parašyti

JAV Lietuvių Kultūros Fondas, mecenato kun. dr. Juozo Prunskio pavestas, susitaręs su ALRK Vargonininkų Sąjunga, skelbia kompozitoriams konkursą naujai dainai ir naujai giesmei parašyti:

1. Kompozitoriaus pasirinkto teksto ir apimties giesmė gali būti parašyta solo, duo, trio ir t.t. balsui su vargonų pritarimu arba chorui. Giesmės tekstas turi būti lietuviškas. Giesmė turi būti taip sukomponuota, kad atitiktų Katalikų Bažnyčios šios rūšies giesmių reikalavimus.

2. Kompozitoriaus pasirinkto teksto ir apimties patriotinio turinio daina gali būti parašyta solo, duo, trio ir t.t. balsui su fortepijono pritarimu arba chorui.

3. Choriniai kūriniai gali savo apimtį turėti solo balsų pasirodymus, o taip pat ir instrumentų pritarimą. Choriniai kūriniai gali būti taikomi mišriems, arba vyrų, arba moterų, arba vaikų chorams.

4. Kūriniai, ne autoriaus ranka perrašyti ir pasirašyti slapyvardžiais su uždaramu voke pridėtu slapyvardžių paaiškinimu ir adresu, turi būti ne vėliau kaip ligi 1957 metų kovo mėn. 15 dienos pristatomi adresu:

Kultūros Fondas (muzikos konkursas), 1602 So. 48 Ct., Cicero 50, Ill.

5. Atsiųstus kūrinius įvertins jury komisija, pirmoje eilėje atsižiūrėdama jų meninės vertės, o toliau — jų turinio ir išpildymo galimumų.

6. Už du jury komisijos parinktus kūrinius jų kompozitoriams kun. dr. J. Prunskis skiria į dvi lygias dalis dalinamą 500 dol. premiją.

7. Jury komisijai paliekama teisė spręsti, ar gali abi premijas laimėti tas pats kompozitorius.

8. Žurnalas "Muzikos žinios" įgyja teisę premijuotus kūrinius atspausdinti. Nepremijuoti kūriniai gali būti spausdinami susitarus su jų kompozitoriais.

9. Jury komisijos sąstatas bus paskelbtas vėliau.

10. Šiame konkurse kviečiami dalyvauti visi bet kur gyvenant lietuviai kompozitoriai.

JAV Lietuvių Kultūros Fondas

ir

ALRK Vargonininkų Sąjunga

(Tęsinys iš 10-to psl.)

nepakeičiamai, o aš jų duktė.

— Aš duosiu atleidimo raštą.

— Nedarykite to: neturite pirkimo teisės, tik papročiai riša.

— Kaip jus atpalaiduoti nuo to košmaro?

— Papročiais ir laiku.

— Aš noriu, kad vėl būtumei ta pati linksmoji Rožės Žiedelis.

— Aš pati to noriu.

— Tavo šiandieninis šokis?

— Tai improvizacija. Norėjau pagal žalčių šokio motyvus improvizuoti ką nors jausmingo, pagal anas jausmingas melodijas atbudinti jūsų sielą iš letargo miego. Aš negaliu, girdi, negaliu žiūrėti į jūsų skausmą!

Ji nedrąsiai abiem rankom palietė jo veidą.

— Žinau, kad tokiu atveju reikia veikti į jausmus. Bet aš dar jauna, improvizacija ėjo iš manęs pačios, iš mano skausmo ir aš jį išliečiau žalčio šokio motyvuose. Kai paliečiau jūsų ranką įgėlimui, mano skausmas pasidarė toksai didelis, kaip ir pažeminimas, kad niekad neturėsiu teisių į jus prartati žodžių, kurie eitų iš mano gyvenimo trokštančios jaunystės: aš tik vergė...

— Tu jokia vergė! — suriko jis. — Tu lygi man.

— Niekad aš tokia nebūsiu, — atsakė tyliai mergaitė.

— Nuo šiandien tu esi mano draugė, gerai?! — Ir jai purtinant galvą, stvėrė ją už liemens, kilstelėjo aukštyn. Ji išsigandusi paleido antklodės kampą ir grėbėsi už jo plaukų. Jis išskėlė ją aukštyn, virš galvos, vis klausdamas:

— Būsi mano draugu, tikru draugu?

Tik dabar pastebėjo, kad mergaitę dengia vos plonas garzinis šydas. Pajuto rankose laikomą jaunystės šilumą ir visas sudrebėjo, o ausis pasiekė švelnūs švelnūs žodžiai:

— Aš esu tau geriausias draugas.

Pajuto, kaip rankos prispaudė jo galvą prie minkštos krūtinės. Veidą palietė švelni ir šilta oda. Jo iškeltos rankos ėmė leistis, šiltas kūnas slinko palei jį žemyn. Lūpos palietė jo kaklą ir jį užliejo visai dar nepažįstamas jausmas. Jis prispaudė ją visą prie savęs.

— Ką darai?! — pasigirdo jame balsas, — kur žengi?

Jis neklausė. Jo prigimtis

(Tęsinys 12-me psl.)

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

pataria:

1. Nepraleiskit visų uždirbtų pinigų. Taupykit nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

2202 W. CERMAK ROAD
Virginia 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDŲ: Kasdien nuo 9-tos ryte iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryte iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniais visai neatidarama.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

EKSPRESU — SIUNTINIAI APDRAUSTI

Maisto produktai. Nauji ir vartoti daiktai.

Medžiagos - audekai, avalynė ir vaistai. Pigios kainos.

Muitai apmokami čia. Veikia jau 10 metų.

SYLVAN TRADING CO.

200 SECOND AVE., NEW YORK 3, N. Y.

(Tarp 12 ir 13 Streets)

Telefonas: GRamercy 7-5681

Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. šešt. nuo 9 iki 4 val. We ship on the License of Globe Travel Service.

SIUNČIAME SIUNTINIUS JŲSŲ GIMINĖMS Į LIETUVĄ

Priimame:

VARTOTUS IR NAUJUS DRABUŽIUS, VAISTUS, MAISTĄ, AUDINIUS IR ODAŠ BATAMS.

Didelis pasirinkimas medžiagų, batų, skepetaičių, odų mūsų krautuvėse

AMERPOL ENTERPRISES

(CENTRAS)

11601 JOS. CAMPAU AVE., DETROIT 12, MICH.

6618 MICHIGAN AVE. (skyrius) TEL. TO. 8-0298

MŪSŲ 10-JI METAI — TUKSTANČIAI PATENKINTŲ KLIENTŲ

EXPRESS GIFT PARCELS

Grečiausias patarnavimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus kraštus. Mes garantuojame, kad visi siuntiniai išsiunčiami 4 dienų bėgyje. Irodymas: Mes jums prisiunčiame pašto antspauduotą kvitą. Vaistus siunčiamus oro paštu pristatome 8 dienų bėgyje. Visi siuntiniai garantuoti ir apdrausti. MUITAI APMOKAMI ČIA.

Taip pat dovanų siuntiniai be muitų į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją, Vengriją, Jugoslaviją. Žemais muitais siuntiniai į Čekoslovakiją. Reikalaukite mūsų kainoraščių.

Atidaryta nuo 9-6 val. kasdien, šeštadieniais 10-2.

GRAMERCY SHIPPING CO.

777 LEXINGTON AVE., NEW YORK 21, N. Y. (Tarpe 60 ir 61 gatvės).

Telefonai: TE 8-5462 — TE 8-5463

• PADĖKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE

Laikas susirūpinti, kad mūsų artimieji turėtų sotų kalėdinį stalą ir tinkamą aprangą. Pasinaudokite mūsų lietuvišku, sąžiningu ir pigiu patarnavimu, užsakydami maistą, vaistus, avalynę ir angliškas medžiagas, ir pasiųsdami savo supakuotus siuntinius iki 19 svarų neto. Išrinkę patinkamus siuntinius kartu su adresais ir money orderiais pasiųskite mums, ir Jūs šiek tiek su dėkingumu minėsite Jus. (Į Azijos Sibirą \$1.40 daugiau). Garantuojame 100%.

No. 8 20 sv. cukraus	\$13.34	5 sv. cukraus 5 sv. ryžių 4 sv. 7 ozs. K. Tauku	No. 38 20 sv. ryžių	\$18.17
No. 9 20 svaru K. Tauku	\$23.00	No. 35 10 sv. dėžė kumpio 10 sv. Salami dešros	No. 40 15 sv. bec. lašinių 5 sv. Salami dešros	\$26.00
No. 22 2 sv. gr. pupelių kavos 1 sv. 2 ozs. šokolado	\$29.61	No. 36 2 sv. kumpio 2sv. Salami dešros 2 sv. bec. lašinių 2 sv. 3 ozs. K. Tauku 1 sv. 2 ozs. muilo 1 sv. arbatos 1 sv. 2 ozs. Sk. muilo	No. 51 Worsted 3½ jardo (Viln. vyr. eilutei) Melton 3 yards (Viln. žiem. paltui). Šilkinis pamušalas, 6 y. Vyriški odiniai batai, moteriški od. bateliai, 3 p. mot. rayon kojinių, (Rauk skarelė spalvota (Daiktų spalva ir dydį reikia nurodyti).	\$134.00
No. 30 20 sv. 1 rūš. K. miltų	\$14.66	1 sv. pieno miltelių 1 sv. šokolado 4 ozs. kokavos 15 ozs. razinkų 200 cigarečių Chesterfield	DIRBAME KASDIEN NUO 9-6 VAL.	
No. 31 5 sv. 1 rūš. K. miltų	\$18.11			

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 WEST 26th STREET, CHICAGO 23, ILL. Tel.: CR 7-2126

— NAUJIENOS, CHICAGO 2, ILL. — SATURDAY, OCTOBER 6, 1956

LIETUVIŲ DEMESIUI!

NEWARK'E ATIDARYTAS OFISAS

SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

Į UKRAINĄ, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS KRAŠTUS

Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t.

SIUNTINIAI IŠSIUNČIAMI 48 VALANDŲ BĖGYJE.

— Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą. —

— Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaitių bėgyje. —

Siuntiniai, siunčiami oro paštu, pristatomi 7-10 dienų bėgyje.

Siuntėjas gauna asmenišką gavėjo pakvitavimą

VISI SIUNTINIAI SIUNČIAMI SU JAU APMOKĖTU

MUITU. IR PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS.

SIŪSKITE SIUNTINIUS GIMINIEČIAMS!

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto ir 4 val. po pietų.

Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai.

Netoli Pensilvanijos geležinkelio stoties Newark'e

PACKAGE EXPRESS CO.

314 MARKET ST.

NEWARK, N. J.

Mitchell 2-2452

(Siuntiniai persiunčiami su Parcel to Russia Inc. leidimu)

(Tęsinys iš 11-to psl.)

buvo įsiūbuota, lyg vandenyno paviršius aplinkos vėjo. Jis ne-
juto, kaip suleido pirštus į ai-
odon.

— Ką darai, negi gyvulys esi?!

Vėl kažkas jam diktavo. Bet jo valia vis mažėjo prieš gyve-
nimišką alkį. Jo lūpos ieškojo
džiaugsmo, kūnas pasitenkini-

mo, kai prie ausies sūznibždė-
jo:

— Būk geras man.

Dvi rankos apšivijo apie jo
kaklą, suspaudė ir vė pasigir-
do:

— Tai draugiškumui sustip-
rinti... Tu toksai kilnadvasis...

Jis viena ranka nuplėšė ir
paskutinį ją dengusį šydą, pa-
grėbė ją, lyg vaiką, glėbin ir
žengė prie lovos. Ji dabar vis
kartojo:

— Ne, ne...

Jis sustojo, pažvelgė į
akis. Jos buvo tokios nekaltos,
o jame vėl atsiradęs balsas
kalbėjo:

— Stok! pažiūrėk į šį nekal-
tą kūdikį. Ką darai su juo, kuo
atsilygini už atsidavimą tau.
Dar žingsnis ir pražudysi ją ir
patsai save! O kur išsipildymo
naktis, ką tada pasakysi?!

Jis vėl pažvelgė į ją. Ji visa
drebėjo, akys žiūrėjo malda-

damos.

Jame virė audra. Jis prinešė
ją prie lovos. Pajuto net ran-
komis, kaip jos visas kūnas
dreba ir jam pasidarė jos gai-
la. Greit pastatė ją ant grindų,
užmetė ant pečių atneštą ap-
siaustą ir išbėgo iš kajutės. O
jame esąs balsas vis ragino:

— Bėk, bėk: tu laimi!

(Bus daugiau)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

THE G-E VACUUM CLEANER
you never have to lift!

NOW AT A NEW

LOW PRICE

\$69⁹⁵

with
a complete
set of
attachments

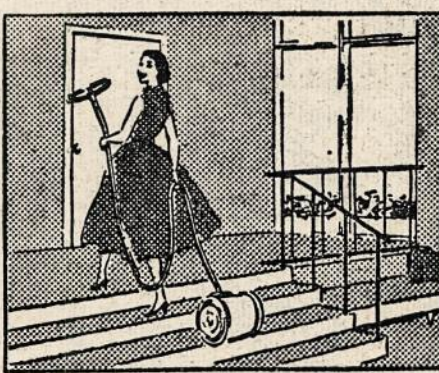
1. Handy 2-in-1 rug and floor tool
2. Dusting tool
3. Upholstery tool
4. Crevice tool
5. Aluminum wands
6. Flexible hose

1956 "Roll-Easy" VACUUM CLEANER

- Giant 12" wheels
- Powerful G-E motor
- Extra-large "Throw-Away" bag
- Quiet—no static
- Color-styled in turquoise and copper

Come in for a
FREE
DEMONSTRATION!
EASY TERMS AVAILABLE!

ROLLS ANYWHERE
EASILY — EVEN UP
AND DOWN STAIRS!

**ILLINOIS FURNITURE
and RADIO CO.**

1570 N. MILWAUKEE AVE.

HUMBOLDT 6-1600

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS